

**ფინანსური ანგარიშგამკების
საერთაშორისო სტანდარტი
მცირე და საშუალო
საწარმოებისათვის
(მსს ფასს)**

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამკები
წარდგენისა და განმარტებების მითითებები

These *Illustrative Financial Statements and Presentation and Disclosure Checklist* accompany the *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities (IFRS for SMEs)*, and are published by the International Accounting Standards Board (IASB), 30 Cannon Street, London EC4M 6XH, United Kingdom.

Tel: +44 (0)20 7246 6410

Fax: +44 (0)20 7246 6411

Email: info@ifrs.org

Web: www.ifrs.org

The International Accounting Standards Committee Foundation (IASCF), the authors and the publishers do not accept responsibility for loss caused to any person who acts or refrains from acting in reliance on the material in this publication, whether such loss is caused by negligence or otherwise.

The *IFRS for SMEs* and its accompanying documents are published in three parts:

ISBN for this part: 978-9941-0-6597-2

ISBN for complete publication (three parts): 978-9941-0-6594-1

Copyright © 2009 IASCF

All rights reserved. No part of this publication may be translated, reprinted or reproduced or utilised in any form either in whole or in part or by any electronic, mechanical or other means, now known or hereafter invented, including photocopying and recording, or in any information storage and retrieval system, without prior permission in writing from the IASCF.

This Georgian translation of the IFRS for SMEs included in this publication has been approved by a Review Committee appointed by the IASCF. The Georgian translation is published by the Georgian Federation of Professional Accountants and Auditors in Georgia with the permission of the IASCF. The Georgian translation is the copyright of the IASCF.

International Financial Reporting Standards (including International Accounting Standards and SIC and IFRIC Interpretations), Exposure Drafts, and other IASB publications are copyright of the IASCF. The approved text of International Financial Reporting Standards and other IASB publications is that published by the IASB in the English language. Copies may be obtained from the IASCF. Please address publications and copyright matters to:

IASCF Foundation Publications Department,

1st Floor, 30 Cannon Street, London EC4M 6XH, United Kingdom.

Tel: +44 (0)20 7332 2730 Fax: +44 (0)20 7332 2749

Email: publications@ifrs.org Web: www.ifrs.org

International
Accounting Standards
Committee Foundation®

The IASB logo/the IASCF logo/‘Hexagon Device’, the IASCF Foundation Education logo, ‘IASCF Foundation’, ‘eIFRS’, ‘IAS’, ‘IASB’, ‘IASC’, ‘IASCF’, ‘IASs’, ‘IFRIC’, ‘IFRS’, ‘IFRSs’, ‘International Accounting Standards’, ‘International Financial Reporting Standards’ and ‘SIC’ are Trade Marks of the IASCF.

The IASCF changed its name to IFRS Foundation on 1 July 2010. The IFRS Foundation reserves all interests in IASCF copyright as it existed prior to 1 July 2010 and all copyright arising post 1 July 2010.

**ფინანსური ანგარიშგეგმის
საერთაშორისო სტანდარტი
მცირე და საშუალო
საწარმოებისათვის
(მსს ფასს)**

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგეგმები
წარდგენისა და განმარტებების მითითებები

წინამდებარე საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგებები და წარდგენისა და განმარტებების მითითებები თან ერთვის მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტს (მსს ფასს), რომელიც გამოცემა ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭომ, (IASB), 30 Cannon Street, London EC4M 6XH, United Kingdom.

Tel: +44 (0)20 7246 6410; Fax: +44 (0)20 7246 6411

Email: info@ifrs.org; Web: www.ifrs.org

ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის ფონდი (ბასსკვ), ავტორები და გამომცემლები პასუხს არ აგებენ იმ ზარალზე, რომელიც განიცადა პირმა წინამდებარე გამოცემაში გამოყენებული მასალის საფუძველზე მოქმედების ან თავის შეკავების შედეგად, მიუხედავად იმისა, რით იყო გამოწვეული ეს ზარალი, დაუღებობით თუ სხვა მიზეზით.

მსს ფასს და მისი თანმხლები დოკუმენტები გამოცემულია სამ ნაწილად:

ISBN ამ ნაწილის: 9 78-9941-0-6597-2

ISBN სრული გამოცემის (სამივე ნაწილი): 9 78-9941-0-6594-1

საავტორო უფლება © 2009 ბასსკ-ის ფონდი

ყველა საავტორო უფლება დაცულია. ბასსკ-ის ფონდის წინასწარი წერილობითი ნებართვის გარეშე, დაუშვებელია წინამდებარე გამოცემის მთლიანი ან ნაწილობრივი თარგმნა, ხელახალი გამოცემა, გამრავლება, ან სხვა ნებისმიერი ფორმით გამოყენება ელექტრონული, მექანიკური ან სხვა საშუალებებით, რომლებიც ცნობილია დღეისათვის ან გამოგონილი იქნება შემდგომ, მათ შორის ფოტოასლებისა და ჩანაწერების, ან საინფორმაციო მატარებლების რომელიმე სისტემის საშუალებით.

მსს ფასს-ის წინამდებარე ქართული თარგმანი დაამტკიცა ბასსკ-ის ფონდის მიერ დამტკიცებულმა ექსპერტთა კომიტეტმა. ქართული თარგმანი გამოცემა საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და აუდიტორთა ფედერაციამ საქართველოში, ბასსკ-ის ფონდის ნებართვით. ქართულ თარგმანზე საავტორო უფლება ეკუთვნის ბასსკ-ის ფონდს.

ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებზე (მათ შორის, ბასს-ებსა და ინტერპრეტაციებზე), განსახილველ პროექტებსა და ბასსს-ის სხვა პუბლიკაციებზე საავტორო უფლება ეკუთვნის ბასსკ-ის ფონდს. ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებისა და ბასსს-ის სხვა პუბლიკაციების ოფიციალურ დამტკიცებულ ტექსტად მიიჩნევა ბასსს-ის მიერ ინგლისურ ენაზე გამოცემული ტექსტი. ამ ტექსტის ასლების მიღება შესაძლებელია ბასსკ-ის ფონდიდან. გთხოვთ, პუბლიკაციებთან და საავტორო უფლებებთან დაკავშირებულ საკითხებზე მოგვმართოთ შემდეგ მისამართზე:

IASC Foundation Publications Department,

1st Floor, 30 Cannon Street, London EC4M 6XH, United Kingdom.

Tel: +44 (0)20 7332 2730 Fax: +44 (0)20 7332 2749

Email: publications@ifrs.org Web: www.ifrs.org

International
Accounting Standards
Committee Foundation*

ბასსს-ის ლოგო/ბასსკ-ის ფონდის ლოგო/“Hexagon Device”, ‘IFRS Foundation’, ‘eIFRS’, ‘IASB’, ‘IFRS for SMEs’, ‘IAS’, ‘IAss’, ‘IFRIC’, ‘IFRS’, ‘IFRSs’, ‘SIC’, ‘International Accounting Standards’ და ‘International Financial Reporting Standards’ ბასსკ-ის ფონდის (IFRS Foundation) სავაჭრო ნიშნებია.

ბასსკ-ის ფონდმა 2010 წლის 1 ივლისს შეიცვალა სახელწოდება და დარქვა ფასს-ის ფონდი. ფასს-ის ფონდს ეკუთვნის სრული წილი ბასსკ-ის ფონდის საავტორო უფლებაში, რომელიც არსებობდა 2010 წლის 1 ივლისამდე და ყველა საავტორო უფლება, რომელიც წარმოიქმნება 2010 წლის 1 ივლისის შემდეგ.

სარჩევი

**ფინანსური ანგარიშგამგზავნის საერთაშორისო
სტანდარტი მცირე და საშუალო
საწარმოებისათვის**

**საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამგზავნი
წარდგინდა და განმარტებების მითითებების
განყოფილება**

1. მცირე და საშუალო საწარმოები
2. კონცეფციები და ძირითადი პრინციპები
3. ფინანსური ანგარიშგამგზავნის წარდგენა
4. ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგამგზავნა
5. სრული შემოსავლის ანგარიშგამგზავნა და მოგებისა და ზარალის ანგარიშგამგზავნა
6. საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგამგზავნა და შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგამგზავნა
7. ფულადი ნაკადების ანგარიშგამგზავნა
8. ფინანსური ანგარიშგამგზავნის განმარტებითი შენიშვნები
9. კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგამგზავნა
10. სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები
11. ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტები
12. სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული საკითხები
13. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები
14. ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში
15. ინვესტიციები ერთობლივ საქმიანობაში
16. საინვესტიციო ქონება
17. ძირითადი საშუალებები
18. არამატერიალური აქტივები გუდვილის გარდა
19. საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი
20. იჯარა

21. ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები
22. ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი
23. ამონაგები
24. სახელმწიფო გრანტები
25. სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები
26. წილობრივი გადახდა
27. აქტივების გაუფასურება
28. დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები
29. მოგების გადასახადი
30. ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში
31. ჰიპოთეკა
32. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები
33. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები
34. სპეციალიზებული საქმიანობა
35. მსს ფასს-ზე გადასვლა

ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის სამართაშორისო სტანდარტი მცირე და საშუალო საწარმოთმებისათვის

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამოკვეთები წარდგენისა და განმარტებების მითითებები

წინამდებარე მითითებები თან ერთვის მცირე და საშუალო საწარმოთა ფასს-ს (მსს ფასს), მაგრამ არ წარმოადგენს მის ნაწილს.

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამოკვეთები

- ფ1. *მსს ფასს-ის მე-3 განყოფილებაში – „ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის წარდგენა“ – განსაზღვრულია, თუ რას წარმოადგენს ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის სრული კომპლექტი და აღწერილია ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის წარდგენის ზოგადი ნორმები. მე-4–8 განყოფილებებში განსაზღვრულია ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგამოკვეთისა და განმარტებითი შენიშვნების ფორმატი და შინაარსი. მსს ფასს-ის სხვა განყოფილებებში განსაზღვრულია დამატებითი მოთხოვნები ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების შესახებ. ქვემოთ მოცემულ საილუსტრაციო ფინანსურ ანგარიშგამოკვეთებში ნაჩვენებია, როგორ შეუძლია ტიპურ მცირე ან საშუალო საწარმოებს ზემოაღნიშნული წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნებში გასამკლავებელი ინფორმაციის შესახებ დადგენილი მოთხოვნების შესრულება. რა თქმა უნდა, თითოეულმა საწარმომ უნდა გააანალიზოს, ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის წარდგენისთვის რა შინაარსს, მუხლების თანმიმდევრობას და რომელ ფორმატს აირჩევს, ასევე რომელი საკლასიფიკაციო სახელწოდებებით წარმოადგენს ანგარიშგამოკვეთის მუხლებს იმისათვის, რომ მიაღწიოს სამართლიან წარდგენას ამ საწარმოს კონკრეტული გარემოებების გათვალისწინებით. წინამდებარე მითითებებში წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის საილუსტრაციო მაგალითები არ უნდა იქნეს მიჩნეული ისეთ ნიმუშად, რომელიც გამოსადეგი იქნება ყველა საწარმოსათვის.*
- ფ2. საილუსტრაციო ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგამოკვეთაში მიმდინარე აქტივების შემდეგ მოცემულია გრძელვადიანი აქტივები, ხოლო მოკლევადიან ვალდებულებებს მოჰყვება გრძელვადიანი ვალდებულებები, შემდეგ კი – საკუთარი კაპიტალი (ე.ი. პირველ რიგში მოცემულია ყველაზე ლიკვიდური მუხლები). ზოგიერთ ქვეყანაში ეს თანმიმდევრობა შებრუნ-

ბულია (ანუ, ყველაზე ბოლოს მოცემული ლიკვიდური აქტივები), რაც ასევე დაშვებულია ფასს-ებით. *მსს ფასს-ის* 3.22 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად, ფინანსური ანგარიშგებების იმ სახელწოდებების ნაცვლად, რომლებიც წარმოდგენილია წინამდებარე საილუსტრაციო მაგალითებში, საწარმოს შეუძლია გამოიყენოს სხვა სახელწოდებები, თუ ისინი შეცდომაში არ შეიყვანს მომხმარებლებს.

- ფ3. 3.18 პუნქტის შესაბამისად, ფინანსური ანგარიშგების საილუსტრაციო მაგალითებში წარმოდგენილია სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ერთიანი/ერთი ანგარიშგება ორი სხვადასხვა ანგარიშგების – სრული შემოსავლის ანგარიშგებისა და საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების ნაცვლად. ერთი ანგარიშგების წარდგენა დაშვებულია მაშინ, თუ იმ პერიოდის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებები, რომელსაც ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს, განპირობებულია მხოლოდ მხოლოდ მოგების ან ზარალის მიღებით, დივიდენდების გაცემით, წინა პერიოდების შეცდომების გასწორებითა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებით (რადგან ეს ანგარიშგება არ შეიცავს სხვა სრული შემოსავლის მუხლებს, მას შეიძლება ეწოდოს შემოსავლებისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება). შემოსავლებისა და ხარჯების ეკონომიკური შინაარსისა და ფუნქციების მიხედვით ალტერნატიული კლასიფიკაციის ილუსტრირების მიზნით შემოთავაზებულია სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ორი ანგარიშგება – იხილეთ *მსს ფასს-ის* 5.11 პუნქტი.
- ფ4. საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგებების შემოთავაზება მიზნად არ ისახავს *მსს ფასს-ის* ყველა ასპექტის დემონსტრირებას.
- ფ5. *მსს ფასს-ით* არ მოითხოვება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების წარდგენა ყველაზე ადრეული შესადარისი პერიოდის დასაწყისისთვის. ქვემოთ განხილული საილუსტრაციო ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება მოიცავს ცალკე სვეტს საწყისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისთვის, რათა დაგეხმაროთ იმ გაანგარიშებების გაგებაში, რომელსაც ეფუძნება ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.

ჯგუფი XYZ

20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება

(1-ლი ალტერნატიული ვარიანტი – ხარჯების ფუნქციების მიხედვით კლასიფიცირების საილუსტრაციო მაგალითი)

	შენიშვნები	20X2	20X1
		შე	შე
ამონაგები	5	6,863,545	5,808,653
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება		(5,178,530)	(4,422,575)
საერთო მოგება		1,685,015	1,386,078
სხვა შემოსავალი	6	88,850	25,000
კომერციული დანახარჯები		(175,550)	(156,800)
ადმინისტრაციული ხარჯები		(810,230)	(660,389)
სხვა ხარჯები		(106,763)	(100,030)
ფინანსური დანახარჯები	7	(26,366)	(36,712)
მოგება დაბეგვრამდე	8	654,956	457,147
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	(270,250)	(189,559)
მიმდინარე წლის მოგება		384,706	267,588
გაუნაწილებელი მოგება წლის დასაწყისში		2,171,353	2,003,765
დივიდენდები		(150,000)	(100,000)
გაუნაწილებელი მოგება წლის ბოლოს		2,406,059	2,171,353

შენიშვნა: ზემოთ წარმოდგენილი ფორმატით დემონსტრირებულია ხარჯების აგრეგირება ფუნქციების მიხედვით (რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება, კომერციული დანახარჯები, ადმინისტრაციული ხარჯები და სხვ.). ვინაიდან წლის განმავლობაში XYZ ჯგუფის საკუთარ კაპიტალში ცვლილება მხოლოდ მოგებამ ან ზარალმა და დივიდენდების გაცემამ განაპირობა, საწარმომ გადაწყვიტა სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ერთი ანგარიშგების წარდგენა სრული შემოსავლის ანგარიშგებისა და საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების ცალ-ცალკე წარდგენის ნაცვლად.

ჯგუფი XYZ

20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება

(მე-2 ალტერნატიული ვარიანტი – ხარჯების ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით კლასიფიცირების საილუსტრაციო მაგალითი)

	შენიშვნები	20X2	20X1
		შე	შე
ამონაგები	5	6,863,545	5,808,653
სხვა შემოსავალი	6	88,850	25,000
ცვლილებები სასაქონლო-მატერიალურ ფასეულობებში: მზა პროდუქცია და დაუმთავრებელი წარმოება		3,310	(1,360)
გამოყენებული ნედლეული და მასალები თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა გასამრჯელოები		(4,786,699)	(4,092,185)
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯი		(936,142)	(879,900)
ძირითადი საშუალებების გაუფასურება		(272,060)	(221,247)
სხვა ხარჯები		(30,000)	()
ფინანსური დანახარჯები	7	(249,482)	(145,102)
მოგება დაბეგრამდე	8	(26,366)	(36,712)
მოგების გადასახადის ხარჯი	9	654,956	457,147
მიმდინარე წლის მოგება		(270,250)	(189,559)
გაუნაწილებელი მოგება წლის დასაწყისში		384,706	267,588
ღივიდენდები		2,171,353	2,003,765
გაუნაწილებელი მოგება წლის ბოლოს		(150,000)	(100,000)
		<u>2,406,059</u>	<u>2,171,353</u>

შენიშვნა: ზემოთ წარმოდგენილი ფორმატით დემონსტრირებულია ხარჯების აგრეგირება ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით (გამოყენებული ნედლეული და მასალები, თანამშრომელთა ხელფასები და სხვა გასამრჯელოები, ცვეთა და ამორტიზაცია, გაუფასურება და სხვ.) ვინაიდან წლის განმავლობაში XYZ ჯგუფის საკუთარ კაპიტალში ცვლილება მხოლოდ მოგებამ ან ზარალმა და ღივიდენდების გაცემამ განაპირობა, საწარმომ გადაწყვიტა სრული შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ერთი ანგარიშგების წარდგენა, სრული შემოსავლის ანგარიშგებისა და საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების ცალ-ცალკე წარდგენის ნაცვლად.

ჯგუფი XYZ

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
20X2 წლის 31 დეკემბრისთვის

	შენიშ- ვნები	20X2	20X1	20X0
აქტივები		შე	შე	შე
მიმდინარე აქტივები				
ფულადი სახსრები		28,700	22,075	18,478
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	10	585,548	573,862	521,234
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები	11	57,381	47,920	45,050
		<u>671,629</u>	<u>643,857</u>	<u>584,762</u>

გრძელვადიანი აქტივები

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	12	107,500	107,500	107,500
ძირითადი საშუალებები	13	2,549,945	2,401,455	2,186,002
არამატერიალური აქტივები	14	850	2,550	4,250
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	15	4,309	2,912	2,155
		<u>2,662,604</u>	<u>2,514,417</u>	<u>2,299,907</u>
სულ აქტივები		<u><u>3,334,233</u></u>	<u><u>3,158,274</u></u>	<u><u>2,884,669</u></u>

**ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი
მოკლევადიანი ვალდებულებები**

ბანკის ოვერდრაფტი	16	83,600	115,507	20,435
სავაჭრო ვალდებულებები	17	431,480	420,520	412,690
გადასახდელი პროცენტი	7	2,000	1,200	( )
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულება		271,647	190,316	173,211

ჯგუფი XYZ

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
20X2 წლის 31 დეკემბრისთვის (გაგრძელება)

	შენიშ- ვნები	20X2	20X1	20X0
		ფი	ფი	ფი
ანარიცხები საგარანტიო ვალდებულებებისთვის	18	4,200	5,040	2,000
დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოების მიმდინარე ნაწილი	19	4,944	4,754	4,571
ფინანსური იჯარის ვალდებულებების მიმდინარე წილი	20	21,461	19,884	18,423
		<u>819,332</u>	<u>757,221</u>	<u>631,330</u>
გრძელვადიანი ვალდებულებები				
ბანკის სესხი	16	50,000	150,000	150,000
მომუშავეთა გრძელვადიანი გასამრჯელოების ვალდებულებები	19	5,679	5,076	5,066
ფინანსური იჯარის ვალდებულებები	20	23,163	44,624	64,508
		<u>78,842</u>	<u>199,700</u>	<u>219,574</u>
სულ ვალდებულებები		<u>898,174</u>	<u>956,921</u>	<u>850,904</u>
საკუთარი კაპიტალი				
სააქციო კაპიტალი	22	30,000	30,000	30,000
გაუნაწილებელი მოგება	4	2,406,059	2,171,353	2,003,765
		<u>2,436,059</u>	<u>2,201,353</u>	<u>2,033,765</u>
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		<u>3,334,233</u>	<u>3,158,274</u>	<u>2,884,669</u>

შენიშვნა: მსს ფასს-ით არ მოითხოვება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების წარდგენა ყველაზე ადრეული შესადარისი პერიოდის დასაწყისისთვის. ნიმუში აქ წარმოდგენილია მხოლოდ იმ გაანგარიშებების გასაგებად, რომელსაც ეფუძნება ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.

ჯგუფი XYZ

20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

	შენიშვნები	20X2	20X1
		შე	შე
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიმდინარე წლის მოგება		384,706	267,588
კორექტირებები არაფულადი შემოსავლებისა და ხარჯების მუხლებით:			
არაფულადი ფინანსური დანახარჯები (ა)		800	1,200
მოგების გადასახადის არაფულადი ხარჯი (ბ)		79,934	16,348
ძირითადი საშუალებების ცვეთა		270,360	219,547
გაუფასურების ზარალი		30,000	()
არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია		1,700	1,700
საინვესტიციო საქმიანობაზე მიკუთვნებული ფულადი ნაკადები:			
მანქანა-დანადგარების გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა		(63,850)	()
ცვლილებები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში:			
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების შემცირება (ზრდა)		(11,686)	(52,628)
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შემცირება (ზრდა)		(9,461)	(2,870)
სავაჭრო ვალდებულებების ზრდა (შემცირება) (გ)		10,120	10,870
დაქირავებულ მომუშავეთა მოკლევადიანი და გრძელვადიანი გასამრჯელოების ვალდებულებების ზრდა		793	193
წმინდა ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		693,416	461,948

20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

	შენიშვნები	20X2	20X1
		ფე	ფე
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
მანქანა-დანადგარების გაყიდვიდან მიღებული ფულადი სახსრები		100,000	()
მანქანა-დანადგარების შეძენა		(485,000)	(435,000)
<i>საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები</i>		(385,000)	(435,000)
ფულადი ნაკადები საფინანსო საქმიანობიდან			
ფინანსური იჯარით გათვალისწინებული ვალდებულებების გადახდა		(19,884)	(18,423)
ნასესხები სახსრების გადახდა		(100,000)	()
გაცემული დივიდენდები		(150,000)	(100,000)
<i>საფინანსო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები</i>		(269,884)	(118,423)
ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების წმინდა ზრდა (შემცირება)		38,532	(91,475)
ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები წლის დასაწყისისთვის		(93,432)	(1,957)
ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები წლის ბოლოსთვის	23	(54,900)	(93,432)
(ა) ფულადი სახსრებით გადახდილი ფინანსური დანახარჯები		25,566	35,512
(ბ) ფულადი სახსრებით გადახდილი მოგების გადასახადი		190,316	173,211
(გ) მოიცავს სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეულ არარეალიზებულ ზარალს		1,000	()

ჯგუფი XYZ

სააღრიცხვო პოლიტიკა და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის

1. ზოგადი ინფორმაცია

ჯგუფი XYZ (პოლდინგი) შეზღუდული პასუხისმგებლობის კომპანიაა, რომელიც რეგისტრირებულია A ქვეყანაში. კომპანიის იურიდიული მისამართი და საქმიანობის ძირითადი ადგილი არის _____. ჯგუფი XYZ შედგება „კომპანიისგან“ და სრულ საკუთრებაში მყოფი შვილობილი საწარმოსაგან შპს XYZ (სავაჭრო). მისი ძირითადი საქმიანობაა სანთლების წარმოება და რეალიზაცია.

2. ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი და სააღრიცხვო პოლიტიკა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს მიერ გამოცემული *მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტის* შესაბამისად. იგი წარმოდგენილია „A“ ქვეყნის ფულად ერთეულებში (ფე).

კონსოლიდაციის საფუძველი

კონსოლირებული ფინანსური ანგარიშგება შედგება „კომპანიისა“ და მისი სრულ საკუთრებაში მყოფი შვილობილი საწარმოს ფინანსური ანგარიშგებისგან. ფინანსურ ანგარიშგებაში ელიმინირებულია ყველანაირი შიდაჯგუფური ოპერაცია, ნაშთი, შემოსავალი და ხარჯი.

ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციები აღირიცხება დაგროვილი გაუფასურების ზარალით შემცირებული თვითღირებულებით.

მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციებიდან მიღებული დივიდენდები მაშინ აღიარდება, როდესაც ძალაში შევა ჯგუფის უფლება დივიდენდების მიღების შესახებ. იგი აისახება სხვა შემოსავალის მუხლში.

ამონაგების აღიარება

ამონაგები საქონლის რეალიზაციიდან მაშინ აღიარდება, როდესაც მყიდველს საქონელი მიუწოდება და საკუთრების უფლება გადაეცემა. სხვა მწარმოებლებზე სანთლების წარმოების პატენტის გადაცემის შედეგად როიალტის

სახით მიღებული ამონაგები აღიარდება წრფივი მეთოდით, ლიცენზიის ვადის განმავლობაში. ამონაგების შეფასება ხდება მიღებული ან მისაღები ანაზღაურების რეალური ღირებულებით, ფასდათმობებისა და „A“ ქვეყნის მთავრობის სახელით ამოღებული, რეალიზაციასთან დაკავშირებული გადასახადების გამოკლებით.

სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები

სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები აღიარდება იმ პერიოდის მოგებაში ან ზარალში, როდესაც გაწეულ იქნა.

მოგების გადასახადი

მოგების გადასახადის ხარჯი არის მიმდინარე პერიოდში გადასახდელი გადასახადისა და გადავადებული გადასახადის ჯამი.

მიმდინარე პერიოდში გადასახდელი გადასახადები ეფუძნება მიმდინარე წლის დასაბეგრ მოგებას.

გადავადებული გადასახადი აღიარდება ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და მათ შესაბამის საგადასახადო ბაზებს შორის სხვაობასთან (ე.წ. დროებითი სხვაობა) მიმართებით. ყველა დროებითი სხვაობის მიხედვით, რომელიც მოსალოდნელია, რომ მომავალში გაზრდის საგადასახდო მოგებას, აღიარდება გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები. გადავადებული საგადასახადო აქტივები აღიარდება ყველა დროებითი სხვაობის მიხედვით, რომელიც მოსალოდნელია, რომ მომავალში შეამცირებს საგადასახადო მოგებას, ასევე ყველა გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალთან, ან გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტთან მიმართებით. გადავადებული საგადასახადო აქტივების შეფასება ხდება მაქსიმალური შესაძლო თანხით, რომლის აღდგენაც უფრო მოსალოდნელია, ვიდრე არა, მიმდინარე საგადასახადო მოგებისა, თუ შეფასებული მომავალი საგადასახდო მოგების საფუძველზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივების წმინდა საბალანსო ღირებულება განიხილება ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის და მისი კორექტირება ხდება მომავალი საგადასახადო მოგების მიმდინარე შეფასების ასახვის მიზნით. ნებისმიერი კორექტირების თანხა აღიარდება მოგებაში, ან ზარალში.

გადავადებული გადასახადი გაიანგარიშება იმ საგადასახადო განაკვეთების მიხედვით, რომლებიც, სავარაუდოდ, გავრცელდება იმ პერიოდების საგადასახადო მოგებაზე (საგადასახადო ზარალზე), როდესაც საწარმო მოელის გადავადებული საგადასახადო აქტივის გამოყენებას, ან გადავადებული საგადა-

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამოკვეთები

სახადო ვალდებულების დაფარვას და უკვე ძალაში შესულია, ან არსებითად ძალაში შესულია საანგარიშგებო თარიღისთვის.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალების შეფასება ხდება დაგროვილი ცვეთისა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალით შემცირებული თვითღირებულების თანხით.

ცვეთის დარიცხვა ხდება ნარჩენი ღირებულებით შემცირებული აქტივების თვითღირებულების განაწილების მიზნით მათი საკარაულო სასარგებლო მომსახურების ვადაზე, წრფივი მეთოდის გამოყენებით. ძირითად საშუალებებზე ცვეთის დასარიცხად გამოიყენება შემდეგი წლიური განაკვეთები:

შენობა-ნაგებობები

2 პროცენტი

მანქანა-დანადგარები და მოწყობილობა

10–30 პროცენტი

თუ არსებობს რაიმე ნიშანი იმისა, რომ ცვეთის ნორმა, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა, ან ნარჩენი ღირებულება მნიშვნელოვნად შეიცვალა, ახალი მოლოდინის ასახვის მიზნით, მოცემული აქტივის ცვეთა შესწორდება პერსპექტიულად.

არამატერიალურ აქტივები

არამატერიალური აქტივები წარმოადგენს შეძენილ კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფას, რომელიც ასახულია დაგროვილი ცვეთისა და დაგროვილი გაუფასურების ზარალით შემცირებული თვითღირებულებით. მისი ამორტიზება ხდება წრფივი მეთოდით აქტივის სასარგებლო მომსახურების შეფასებული ვადის განმავლობაში, რომელიც ხუთ წელს შეადგენს. თუ არსებობს რაიმე ნიშანი იმისა, რომ ამორტიზაციის ნორმა, აქტივის სასარგებლო მომსახურების ვადა, ან ნარჩენი ღირებულება მნიშვნელოვნად შეიცვალა, ახალი მოლოდინის ასახვის მიზნით, მოცემული აქტივის ცვეთა შესწორდება პერსპექტიულად.

აქტივების გაუფასურება

ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის ტარდება ძირითადი საშუალებების, არამატერიალური აქტივებისა და მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების განხილვა, რათა დადგინდეს, არსებობს თუ არა რაიმე ნიშანი იმისა, რომ აღნიშნული აქტივები გაუფასურებულია. იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს შესაძლო გაუფასურების ნიშანი, შეფასდება ნებისმიერი აქტივის (ან დაკავშირებულ აქტივთა ჯგუფის) ანაზღაურებადი ღირებულება და შეუდარდება მის საბალანსო ღირებულებას. თუ შეფასებული ანაზღაურებადი ღირებულება ნაკლებია, საბალანსო ღირებულება შემცირდება მის ანაზღა-

ურებად ღირებულებამდე, ხოლო გაუფასურების ზარალი დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ანალოგიურად, ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის შეფასდება სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების გაუფასურება, რისთვისაც სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის თითოეული ერთეულის (ან ანალოგიური ერთეულების ჯგუფის) საბალანსო ღირებულება შეუდარდება მისი დასრულებისა და რეალიზაციისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებულ სარეალიზაციო ფასს. თუ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის ერთეული (ან ანალოგიური ერთეულების ჯგუფი) გაუფასურებულია, მისი საბალანსო ღირებულების შემცირება ხდება პროდუქციის დასრულებისა და რეალიზაციისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებულ სარეალიზაციო ფასამდე, ხოლო გაუფასურების ზარალი დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში, ან ზარალში.

იმ შემთხვევაში, თუ შემდგომში მოხდება გაუფასურების ზარალის აღდგენა/კომპენსირება, აქტივის (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფის) საბალანსო ღირებულება გაიზრდება აქტივის ანაზღაურებადი ღირებულების (სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შემთხვევაში – პროდუქციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებული სარეალიზაციო ფასის) შესწორებულ შეფასებულ სიდიდემდე, მაგრამ არ გაიზრდება იმ თანხაზე მეტად, რომელიც განისაზღვრებოდა იმ შემთხვევაში, თუ წინა წლებში არ მოხდებოდა აქტივის (ან მსგავსი აქტივების ჯგუფის) გაუფასურების ზარალის აღიარება. გაუფასურების ზარალის აღდგენის (კომპენსირების) თანხა დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში, ან ზარალში.

იჯარა

იჯარა ფინანსურ იჯარად კლასიფიცირდება მაშინ, როდესაც იჯარის პირობები ითვალისწინებს იჯარით გაცემული აქტივის საკუთრებასთან დაკავშირებული ფაქტობრივად ყველა რისკისა და ეკონომიკური სარგებლის გადაცემას ჯგუფისთვის. ყველა სხვა იჯარა კლასიფიცირდება საოპერაციო (ჩვეულებრივ) იჯარად.

ფინანსური იჯარით ფლობილ აქტივებზე უფლებები აღიარდება, როგორც ჯგუფის აქტივები, იჯარით აღებული ქონების რეალური ღირებულების ტოლი თანხით (ან, თუ მასზე ნაკლებია, მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულებით), რომელიც განისაზღვრება იჯარის დასაწყისში. მეიჯარის მიმართ შესაბამისი ვალდებულება აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როგორც ფინანსური იჯარის ვალდებულება. საიჯარო გადასახდელები ნაწილდება დარიცხულ ფინანსურ ხარჯებსა და საიჯარო ვალდებულების შემცირებას შორის ისე, რომ წარმოიქმნება მუდმივი საპროცენტო განაკვეთი ვალდებულების დაუფარავი ნაშთის

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამაში

მიმართ. დარიცხული ფინანსური ხარჯები აკლდება მოგების ან ზარალის შეფასებას. ფინანსური იჯარით ფლობილი აქტივები ჩაირთვება ძირითად საშუალებებში და მათაც ისევე დაერიცხება ცვეთა და ისევე ზდება მათი გაუფასურების ზარალის შეფასება, როგორც საწარმოს საკუთრებაში არსებული აქტივებისთვის.

ჩვეულებრივი იჯარის ფარგლებში გადასახდელი საიჯარო გადასახდელები აისახება მოგებაში, ან ზარალში წრფივი მეთოდით, შესაბამისი იჯარის ვადის განმავლობაში.

სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები

სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების აღიარება ზდება თვითღირებულება და პროდექციის დასრულებისა და გაყიდვისთვის საჭირო დანახარჯებით შემცირებულ სარეალიზაციო ფასს შორის უმცირესი თანხით. თვითღირებულება გაიანგარიშება „პირველი შემოსავალში-პირველი გასავალში“ („ფიფო“) მეთოდით.

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

რეალიზაცია, ძირითადად, ხორციელდება ჩვეულებრივი საკრედიტო პირობებით და დებიტორულ დავალიანებას პროცენტი არ ერიცხება. იმ შემთხვევაში, როდესაც საკრედიტო ვადები აღემატება ჩვეულებრივ საკრედიტო ვადებს, მოთხოვნების შეფასება ზდება ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ყოველი საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს გაანალიზდება სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების საბალანსო ღირებულებები, რათა დადგინდეს, არსებობს თუ არა ობიექტური მტკიცებულება იმისა, რომ ეს თანხები არ არის ამოღებადი. ამგვარი მტკიცებულების არსებობის შემთხვევაში, გაუფასურების ზარალი დაუყოვნებლივ აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

სავაჭრო ვალდებულებები

სავაჭრო ვალდებულებები წარმოადგენს ჩვეულებრივი საკრედიტო პირობებით აღებულ ვალდებულებებს და პროცენტი არ ერიცხება. საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს უცხოურ ვალუტაში გამოსახული სავაჭრო ვალდებულებები გადაანგარიშდება საწარმოს ფულად ერთეულში, საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული სავალუტო კურსის მიხედვით. საკურსო სხვაობით წარმოქმნილი შემოსულობა ან ზარალი აისახება სხვა შემოსავალში ან სხვა ზარალებში.

ბანკის სესხები და ოვერდრაფტები

საპროცენტო ზარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით და აისახება ფინანსურ დანახარჯებში.

დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები – გასამრჯელოები ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისათვის

დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოების ვალდებულება ეხება მთავრობის მიერ ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისათვის დადგენილ გასამრჯელოს. ეს პროგრამა ვრცელდება სრულ განაკვეთზე მომუშავე ყველა თანამშრომელზე, ღირებულების გარდა. გასამრჯელოს გადახდა ხდება მუშაობის ყოველი ხუთი წლის ბოლოს, ხელფასის 5 პროცენტის ოდენობით (საანგარიშ-სწორებო ხელფასად აიღება გასამრჯელოს გადახდის თარიღის წინა თორმეტი თვის ხელფასი), მეხუთე წლის დეკემბერში გადასახდელ ხელფასთან ერთად. ჯგუფი ამ ვალდებულებას წინასწარ არ აფინანსებს.

ჯგუფის დანახარჯები და ვალდებულება, დაქირავებულ მომუშავეებს გადაუხადოს გასამრჯელოები ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისთვის, აღიარდება მომუშავეთა დასაქმების პერიოდებში. ზემოაღნიშნული დანახარჯებისა და ვალდებულების შეფასება ხდება პროგნოზირებული პირობითი ერთეულის მეთოდის გამოყენებით, საშუალო წლიური ხელფასის 4 პროცენტით გაზრდის დაშვებისა და მომუშავეთა დენადობის ჯგუფის უახლესი წარსულის გამოცდილების გათვალისწინებით, რომლის დისკონტირება ხდება მაღალი ხარისხის კორპორაციული ობლიგაციების მიმდინარე საბაზრო შემოსავლიანობის საფუძველზე.

ანარიცხები საგარანტიო ვალდებულებებისთვის

ჯგუფის მიერ გაყიდულ საქონელს ახლავს გარანტია, რომ მას ერთი წლის განმავლობაში არ აღმოაჩნდება საწარმოო წუნი. საქონლის წუნის გამოსწორებას, ან გამოცვლას ჯგუფი ახორციელებს საკუთარი შეხედულებისამებრ. როდესაც ამონაგები აღიარდება, შეიქმნება ანარიცხები საგარანტიო ვალდებულების შეფასებული საგარაუდლო დანახარჯებისათვის.

3. განუსაზღვრელობის შეფასებისთვის გამოყენებული ძირითადი წყაროები

გასამრჯელოები ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისათვის

ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟის გასამრჯელოების (განმარტებულია მე-19 შენიშვნაში) ვალდებულების განსაზღვრისას საწარმოს ხელმძღვანელობამ წინასწარ უნდა შეაფასოს ხელფასის ზრდა მომდევნო ხუთი წლის განმავლობაში, დისკონტირების განაკვეთი მომდევნო ხუთი წლისთვის, რომელიც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშებისათვის და ასევე მომუშავეთა რაოდენობა, რომლებიც, სავარაუდოდ, საწარმოს დატოვებენ გასამრჯელოების მიღებამდე.

4. დივიდენდების გადახდის შეზღუდვა

ბანკის სესხებისა და ბანკის ოვერდრაფტების ხელშეკრულებების პირობების მიხედვით დაუშვებელია ისეთი ოდენობის დივიდენდების გადახდა, რაც გაუნაწილებელი მოგების ნაშთს შეამცირებს ბანკის სესხისა და ბანკის ოვერდრაფტის გადასახდელი ნაშთების ჯამზე ნაკლებ სიდიდემდე.

5. ამონაგები

	20X2	20X1
	ფე	ფე
საქონლის გაყიდვა	6,743,545	5,688,653
როიალტები – სანთლის დამზადების პატენტების ლიცენზირება	120,000	120,000
	6,863,545	5,808,653
	6,863,545	5,808,653

6. სხვა შემოსავალი

სხვა შემოსავალი მოიცავს მეკავშირე საწარმოსაგან 20X1 და 20X2 წლებში მიღებულ დივიდენდებს, 25,000 ფე-ს და 20X2 წელს ძირითადი საშუალების გასხვისების შედეგად მიღებულ შემოსულობას 63,850 ფე-ს.

7. ფინანსური დანახარჯები

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ბანკის სესხისა და ოვერდრაფტის პროცენტი	(21,250)	(30,135)
ფინანსური იჯარის პროცენტი	(5,116)	(6,577)
	(26,366)	(36,712)
	(26,366)	(36,712)

8. მოგება დაბეგვრამდე

შემდეგი მუხლები აღიარებულ იქნა ხარჯად (შემოსავლად) დაბეგვრამდე მოგების განსაზღვრისას:

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ხარჯად აღიარებული სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულება	5,178,530	4,422,575
სამეცნიერო-კვლევითი და საცდელ-საკონსტრუქტო-რო სამუშაოების დანახარჯები (ჩართულია სხვა ხარჯებში)	31,620	22,778
სავაჭრო ვალდებულებებზე საკურსო სხვაობის შედეგად მიღებული ზარალი (ჩართულია სხვა ხარჯებში)	1,000	-
საგარანტიო მომსახურების ხარჯი (ჩართულია რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულებაში*)	5,260	7,340

* თუ საწარმო მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში ხარჯების კლასიფიცირებას ახორციელებს ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, მაშინ აქ აღნიშნული იქნებოდა „ჩართულია გამოყენებულ ნედლეულსა და მასალებში“.

9. მოგების გადასახადის ხარჯი

	20X2	20X1
	ფე	ფე
მიმდინარე გადასახადი	271,647	190,316
გადავადებული გადასახადი (მე-15 შენიშვნა)	(1,397)	(757)
	270,250	189,559
	270,250	189,559

მოგების გადასახადი გაიანგარიშება მიმდინარე წლის სავარაუდო შეფასებული მოგების 40 პროცენტის ოდენობით (20X1: 40 პროცენტი).

20X2 წლის მოგების გადასახადის ხარჯი 270,250 ფე (189,559 ფე – 20X1 წელს) განსხვავდება იმ თანხისაგან, რომელიც მიიღება 40-პროცენტისანი საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით (როგორც 20X2 წლის,

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამკები

ასევე 20X1 წლის) დაბეგრამდე მოგების მიმართ, ვინაიდან „ა“ ქვეყნის საგადასახადო კანონმდებლობის თანახმად, დაქირავებულ მომუშავეთა კომპენსაციის ზოგიერთი ხარჯი (20,670 ფე 20X2 წელს და 16,750 ფე 20X1 წელს), რომელიც აღიარდება დაბეგრამდე მოგების გაანგარიშებისას, არ ექვემდებარება გამოქვითვას მოგების გადასახადის განსაზღვრისას.

10. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

	20X2	20X1
	ფე	ფე
სავაჭრო დებიტორები	528,788	528,384
წინასწარი გადახდები	56,760	45,478
	<hr/>	<hr/>
	585,548	573,862

11. სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ნედლეული და მასალები	42,601	36,450
დაუმთავრებელი წარმოება	1,140	900
მზა პროდუქცია	13,640	10,570
	<hr/>	<hr/>
	57,381	47,920

12. მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციები

ჯგუფი ფლობს 35 პროცენტ წილს მეკავშირე საწარმოში, რომლის აქციები საჯაროდ არ იყიდება.

	20X2	20X1
	ფე	ფე
მეკავშირე საწარმოში განხორციელებული ინვესტიციის თვითღირებულება	107,500	107,500
მეკავშირე საწარმოდან მიღებული დივიდენდები (ჩართულია სხვა შემოსავალში)	25,000	25,000

13. ძირითადი საშუალებები

	მიწა და	მანქანა-	სულ
	შენობა- ნაგებობები	დანადგარები და მოწყობილობა	
	ფე	ფე	ფე
თვითღირებულება			
1 იანვარი, 20X2 წ.	1,960,000	1,102,045	3,062,045
შემოსვლა	( )	485,000	485,000
გასვლა	( )	(241,000)	(241,000)
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	1,960,000	1,346,045	3,306,045
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება			
1 იანვარი, 20X2 წ.	390,000	270,590	660,590
წლიური ცვეთა	30,000	240,360	270,360
გაუფასურება	( )	30,000	30,000
გამოკლებული გასული აქტივების დაგროვილი ცვეთა	( )	(204,850)	(204,850)
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	420,000	336,100	756,100
საბალანსო ღირებულება			
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	1,540,000	1,009,945	2,549,945

ჯგუფმა შენიშნა, რომ 20X2 წელს მნიშვნელოვნად შემცირდა ერთ-ერთი ძირითადი მანქანა-დანადგარის მწარმოებლურობა და ამიტომ ჩაატარა მისი ანაზღაურებადი ღირებულების ანალიზი. ანალიზის შედეგად აღიარდა გაუფასურების ზარალი 30,000 ფე-ის ოდენობით.

ჯგუფის მანქანა-დანადგარებისა და მოწყობილობების საბალანსო ღირებულება მოიცავს 40,000 ფე-ს (20X1: 60,000 ფე-ს) ფინანსური იჯარით აღებულ აქტივებთან დაკავშირებით.

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამოკვეთა

20X2 წლის 10 დეკემბერს დირექტორებმა გადაწყვიტეს, რომ დანადგარი ამოეღოთ ექსპლუატაციიდან. დანადგარის საბალანსო ღირებულება 20X2 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 1,472 ფე ჩართულია მანქანა-დანადგარებისა და მოწყობილობების მუხლში, ხოლო სავაჭრო ვალდებულებები მოიცავს ჯგუფის დარჩენილ ვალდებულებას 1,550 ფე-ს, რომელიც დაკავშირებულია ამ მანქანა-დანადგარის შესყიდვასთან. ვინაიდან მოსალოდნელია, რომ მანქანა-დანადგარის გაყიდვის შედეგად მიღებული შემოსულობა გადააჭარბებს აქტივისა და მასთან დაკავშირებული ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებას, არ მომხდარა გაუფასურების ზარალის აღიარება.

14. არამატერიალური აქტივები

პროგრამული უზრუნველყოფა:

თვითღირებულება	ფე
1 იანვარი, 20X2 წ.	8,500
შემოსვლა	()
გასვლა	()
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	8,500
დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურება	
1 იანვარი, 20X2 წ.	5,950
წლიური ამორტიზაცია (ჩართულია ადმინისტრაციულ ხარჯებში*)	1,700
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	7,650
საბალანსო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 20X2	850

* თუ საწარმო მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში ხარჯების კლასიფიცირებას ახორციელებს ეკონომიკური შინაარსის მიხედვით, მაშინ აქ აღნიშნული იქნებოდა: ჩართულია „ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯში“.

15. გადავადებული გადასახადი

შვილობილ და მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებულ ინვესტიციებთან დაკავშირებით, მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებსა და სავადასახადო ორგანოებისათვის წარდგენილ თანხებს შორის სხვაობა უმნიშვნელოა.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები წარმოადგენს მომავალში მოგების გადასახადის შემცირების შედეგად მოსალოდნელი სარგებლის საგადასახადო შედეგებს, რომლებიც უკავშირდება შემდეგ მუხლებს:

- (ა) გასამრჯელო ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისთვის (მე-19 შენიშვნა), რომელიც არ ექვემდებარება საგადასახადო მიზნისთვის გამოქვითვას იმ დრომდე, სანამ არ მოხდება გასამრჯელოს ფაქტობრივად გადახდა, მაგრამ უკვე აღიარებულია ხარჯად ჯგუფის მიმდინარე წლის მოგების განსაზღვრისას;
- (ბ) სავაჭრო ვალდებულებებზე საკურსო სხვაობის შედეგად მიღებული ზარალი, რომელიც არ ექვემდებარება საგადასახადო მიზნისთვის გამოქვითვას იმ დრომდე, სანამ ვალდებულება არ დაიფარება, მაგრამ უკვე აღიარებულია, როგორც ხარჯი ჯგუფის მიმდინარე წლის მოგების განსაზღვრისას.

ჯგუფმა არ აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისთვის შეფასების რეზერვი, რადგან წარსული წლებისა და სამომავლო პროგნოზის საფუძველზე ხელმძღვანელობამ მიიჩნია, რომ მომავალში იარსებებს დასაბეგრი მოგება, რომლის მიმართაც შესაძლებელი იქნება სამომავლო მოგების გადასახადის განსაზღვრისას მისი გამოქვითვა.

ჯგუფმა აღიარა შემდეგი გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები (აქტივები):

	პროგრამული უზრუნველ- ყოფა	საკურსო სხვაობით განპირობებული ზარალი	გასამრჯელო სულ ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისთვის	
	შე	შე	შე	შე
1 იანვარი, 20X1 წ.	1,700	( )	(3,855)	(2,155)
მიმდინარე წლის მოგების ან ზარალის ანგარიშის ხარჯი (კრედიტი)	(680)	( )	(77)	(757)
1 იანვარი, 20X2 წ.	1,020	( )	(3,932)	(2,912)
მიმდინარე წლის მოგების ან ზარალის ანგარიშის ხარჯი (კრედიტი)	(680)	(400)	(317)	(1,397)
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	340	(400)	(4,249)	(4,309)

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამკები

საკურსო სხვაობებით განპირობებულ ზარალსა და ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟის გასამრჯელოსთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო აქტივები და პროგრამულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება ერთი და იმავე იურისდიქციის მოგების გადასახადს უკავშირდება და კანონმდებლობით ნებადართულია ნეტო ანგარიშსწორება. ამგვარად, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში განხორციელებდა ამ თანხების ურთიერთგადაფარვა შემდეგნაირად:

	20X2	20X1
	ფე	ფე
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	340	1,020
გადავადებული საგადასახადო აქტივი	(4,649)	(3,932)
	<u>(4,309)</u>	<u>(2,912)</u>

16. ბანკის ოვერდრაფტი და სესხი

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ბანკის ოვერდრაფტი	83,600	115,507
ბანკის სესხი – სრულად დაფარვის ვადა 20X4 წელი, წინასწარ გადახდაზე ჯარიმა გათვალისწინებული არ არის	50,000	150,000
	<u>133,600</u>	<u>265,507</u>

ბანკის ოვერდრაფტი და სესხი უზრუნველყოფილია ჯგუფის საკუთრებაში არსებული მიწისა და შენობა-ნაგებობების ცვალებადი გირაოთი, რომლის საბალანსო ღირებულება 20X2 წლის 31 დეკემბრისათვის შეადგენს 266,000 ფე-ს (412,000 ფე-ს – 20X1 წლის 31 დეკემბრისთვის).

ბანკის ოვერდრაფტზე პროცენტის გადახდა ხდება ლონდონის ბანკთაშორისი შეთავაზების განაკვეთზე (LIBOR) 200 ერთეულით მეტი პუნქტით. პროცენტი გადასახდელია შვიდწლიან საბანკო სესხზე, ძირითადი თანხის 5-პროცენტიანი ფიქსირებული განაკვეთით.

17. სავაჭრო ვალდებულებები

20X2 წლის 31 დეკემბრისთვის სავაჭრო ვალდებულებები მოიცავს 42,600 ფე-ს, რომელიც გამოსახულია უცხოურ ვალუტებში (20X1 წლის 31 დეკემბრისთვის ნულის ტოლი იყო).

18. საგარანტიო ვალდებულებების ანარიცხები

20X2 წლის განმავლობაში საგარანტიო ვალდებულებების ანარიცხებში დაფიქსირდა შემდეგი ცვლილებები:

	20X2
	შე
1 იანვარი, 20X2 წ.	5,040
დამატებითი დარიცხვა წლის განმავლობაში	5,260
გარანტიით გათვალისწინებული წუნის გამოსასწორებელი და პროდუქციის შეცვლის დანახარჯი მიმდინარე წლის	(6,100)
31 დეკემბერი, 20X2 წ.	4,200

ზემოაღნიშნული ვალდებულება კლასიფიცირებულია მოკლევადიან ვალდებულებად, რადგან გარანტია შემოიფარგლება თორმეტი თვით.

19. დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოების ვალდებულება – გასამრჯელო ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟისთვის

ჯგუფის დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოს ვალდებულება, რომელიც დაკავშირებულია ხანგრძლივი მუშაობის სტაჟის გასამრჯელოსთან მთავრობის სავალდებულო პროგრამის ფარგლებში, ეფუძნება შემდეგ სრულ აქტუარულ შეფასებას, რომელიც განხორციელდა 20X2 წლის 31 დეკემბერს:

	20X2
	შე
ვალდებულება 20X2 წლის 1 იანვრისთვის	9,830
დამატებითი დარიცხვა წლის განმავლობაში	7,033
გასამრჯელოების გადახდა წლის განმავლობაში	(6,240)
ვალდებულება 20X2 წლის 31 დეკემბრისთვის	10,623

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგამკები

ვალდებულება კლასიფიცირებულია, როგორც:

	20X2	20X1
	შე	შე
მოკლევადიანი ვალდებულება	4,944	4,754
გრძელვადიანი ვალდებულება	5,679	5,076
სულ	10,623	9,830

20. ფინანსური იჯარის ვალდებულება

ჯგუფს ხუთწლიანი ფინანსური იჯარით აღებული აქვს ერთი სპეციალიზებული დანადგარი, რომლის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადა ხუთი წელია. მომავალში გადასახდელი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები შემდეგი სახითაა წარმოდგენილი:

	20X2	20X1
	შე	შე
ერთი წლის განმავლობაში	25,000	25,000
ერთი წლის შემდეგ,	25,000	50,000
მაგრამ ხუთი წლის განმავლობაში		
ხუთი წლის შემდეგ	( )	( )
	50,000	75,000

ვალდებულება კლასიფიცირებულია როგორც:

	20X2	20X1
	შე	შე
მოკლევადიანი ვალდებულება	21,461	19,884
გრძელვადიანი ვალდებულება	23,163	44,624
	44,624	64,508

21. ჩვეულებრივი იჯარის ვალდებულებები

ჯგუფს ჩვეულებრივი იჯარით აღებული აქვს რამდენიმე სარეალიზაციო ოფისი. ამ იჯარების საშუალო ვადა სამი წელია და ამავე ვადაში გათვალისწინებულია ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელების გადახდა.

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ჩვეულებრივი იჯარით გათვალისწინებული მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც მიმდინარე წელს აღიარებულია ხარჯად	26,100	26,100

წლის ბოლოს ჯგუფს გააჩნია შეუქცევადი ჩვეულებრივი იჯარის ვალდებულებების დაუფარავი ნაშთები, რომელთა დაფარვის ვადებია:

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ერთი წლის განმავლობაში	13,050	26,100
ერთი წლის შემდეგ, მაგრამ ხუთი წლის განმავლობაში	( )	13,050
ხუთი წლის შემდეგ	( )	( )
	<u>13,050</u>	<u>39,150</u>

22. სააქციო კაპიტალი

20X2 წლისა და 20X1 წლის 31 დეკემბრისთვის სააქციო კაპიტალის ნაშთი შეადგენს 30,000 ფე-ს, რომელიც შედგება სრულად ანაზღაურებული, გამოშვებული და მიმოქცევაში მყოფი 30,000 ჩვეულებრივი აქციისაგან. ერთი აქციის ნომინალური ღირებულებაა 1.00 ფე. იურიდიულად ნებადართულია დამატებით 70,000 აქციის გამოშვება, მაგრამ ჯერ არ არის გამოშვებული.

23. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

	20X2	20X1
	ფე	ფე
ფულადი სახსრები სალაროში	28,700	22,075
ოვერდრაფტები	(83,600)	(115,507)
	<u>(54,900)</u>	<u>(93,432)</u>

24. პირობითი ვალდებულებები

20X2 წლის განმავლობაში მომხმარებელმა სასამართლოში სარჩელი შეიტანა შპს XYZ (სავაჭრო) წინააღმდეგ, წუნდებული სანთლით გამოწვეული ხანძრის გამო. მომხმარებელი ამტკიცებს, რომ მისმა ზარალმა მთლიანად 50,000 ფე შეადგინა და სასამართლოს მიმართა ამ თანხის მისაღებად.

ჯგუფის იურისკონსულტს მიაჩნია, რომ ბრალდება დაუსაბუთებელია და „კომპანიას“ განზრახული აქვს, შეეპასუხოს ამ სარჩელს. ამ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებული არ არის ანარიცხი, რადგან ჯგუფის ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ მოსალოდნელი არ არის ზარალის წარმოქმნა.

25. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

20X3 წლის 25 იანვარს სანთლების ერთ-ერთი საწყობი დაიბორცა. ვარაუდობენ, რომ მის გარემონტებას დასჭირდება 36,000 ფე-ის დანახარჯები. სავარაუდოდ, დაზღვევით დაიფარება 16,000 ფე დანახარჯები.

20X3 წლის 14 თებერვალს დირექტორებმა ხმა მისცეს ერთ აქციაზე 1.00 ფე-ის ოდენობის დივიდენდის (სულ 30,000 ფე) გამოცხადებას, რომელიც უნდა გაიცეს 20X3 წლის 15 აპრილს, 20X3 წლის 31 მარტს რეგისტრირებულ აქციონერებზე. ვინაიდან ზემოაღნიშნული ვალდებულება 20X3 წელს წარმოიქმნა, იგი ასახული არ არის 20X2 წ. 31 დეკემბერს დასრულებული წლის ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

26. დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციები

„კომპანიასა“ და მის შვილობილ საწარმოს შორის შესრულებული ოპერაციები, რომელიც დაკავშირებული მხარეა, ელიმინირებულია კონსოლიდაციის დროს.

ჯგუფმა თავის მეკავშირე საწარმოს (იხ. მე-12 შენიშვნა), რომელიც დაკავშირებული მხარეა, მიჰყიდა შემდეგი საქონელი:

	საქონლის რეალიზაცია		დაკავშირებული მხარის დავალიანების თანხები ჯგუფის მიმართ ასახულია სავაჭრო მოთხოვნებში წლის ბოლოს	
	20X2	20X1	20X2	20X1
	ფე	ფე	ფე	ფე
მეკავშირე საწარმო	10,000	8,000	800	400

ფინანსური იჯარით (იხ. მე-20 შენიშვნა) გათვალისწინებული თანხების გადახდა პირადად არის გარანტირებული „კომპანიის“ მთავარი აქციონერის მიერ. ამ გარანტიისათვის არ მოითხოვებოდა რაიმე დანახარჯების გაწევა.

20X2 წელს დირექტორებისა და სხვა ხელმძღვანელი პირების შრომის ანაზღაურებამ მთლიანად შეადგინა 249,918 ფე (20X1: 208,260 ფე).

27. ფინანსური ანგარიშგების დამტკიცება

დირექტორთა საბჭომ ფინანსური ანგარიშგება დაამტკიცა და მისი გამოცემის ნებართვა გაცა 20X3 წლის 10 მარტს.* * * * * *

წარდგენისა და განმარტებების მითითებები

წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების ნიმუშები შემუშავდა მსს ფასს-ით განსაზღვრული მოთხოვნების საფუძველზე.

- მ1. წინამდებარე მითითებებში შევჯამებულია *მსს ფასს-ით* გათვალისწინებული წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების ყველა მოთხოვნა.
- მ2. ამ მითითებებში განხილულია როგორც წარდგენასთან, ასევე განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებული საკითხები. ინფორმაციის დემონსტრირების მიზნით, ფასს-ის მე-3–6 განყოფილებებით ცალკეული სპეციფიკური მუხლების წარდგენა მოითხოვება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში (თუ ხდება მისი წარდგენა), საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებასა და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში.
- მ3. უმეტეს შემთხვევაში, ფასს-ში მითითებული არ არის, სად უნდა იყოს წარმოდგენილი ინფორმაცია: ფინანსურ ანგარიშგებაში თუ მასზე დართულ განმარტებით შენიშვნებში. თუმცა, რამდენიმე შემთხვევაში, ცალსახად მოითხოვება ინფორმაციის წარდგენა ფინანსურ ანგარიშგებაში; ეს შემთხვევები განხილულია წინამდებარე მითითებებში.
- მ4. ფასს-ით გათვალისწინებული ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები ეხება მხოლოდ არსებით მუხლებს. არაარსებით მუხლებთან დაკავშირებით არანაირი ინფორმაციის გამჟღავნება არ მოითხოვება. არსებითობის საკითხი განხილულია 2.6 პუნქტში.
- მ5. *მსს ფასს-ის* გამოყენება, საჭიროების შემთხვევაში დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნებასთან ერთად, მოგვცემს ისეთ ფინანსურ ანგარიშგებას, რომელიც უზრუნველყოფს იმ საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის, მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის სამართლიან წარდგენას, რომელიც უფლებამოსილია იხელმძღვანელოს ამ ფასს-ით. *მსს ფასს-ით* გათვალისწინებული ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები მიჩნეულ უნდა იქნეს მინიმალურ მოთხოვნებად. დამატებითი ინფორმაციის გამჟღავნება აუცილებელია მაშინ, როდესაც ფასს-ის კონკრეტული მოთხოვნების შესრულება საკმარისი არ არის იმისათვის, რომ ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებმა გაიგონ ცალკეული ოპერაციების, სხვა მოვლენებისა და პირობების გავლენა საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობასა და მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებზე. საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში უნდა ასახოს დამატებითი მუხლები, ქვესათაურე-

ბი და ქვეჯამები, როდესაც ამგვარი წარდგენა მიზანშეწონილია საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის, მისი საქმიანობის შედეგებისა და ფინანსურ მდგომარეობაში მომხდარი ცვლილებების უკეთ გასაგებად. ანალოგიურად, საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში უნდა ასახოს ინფორმაცია, რომელიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სხვაგან არ არის წარდგენილი, მაგრამ საჭიროა მის გასაგებად.

1-ლი განყოფილება – მცირე და საშუალო საწარმოები

ეს განყოფილება არ შეიცავს წარდგენის, ან განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებს.

მე-2 განყოფილება – კონცეფციები და ძირითადი პრინციპები

ეს განყოფილება არ შეიცავს წარდგენის, ან განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნებს.

მე-3 განყოფილება – ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა

მსს ფასს-თან შესაბამისობა

- 3.3 საწარმომ, რომლის ფინანსური ანგარიშგება წარდგენილია *მსს ფასს-ის* შესაბამისად, განმარტებით შენიშვნებში ნათლად და უპირობოდ უნდა განაცხადოს, რომ ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია *მსს ფასს-ის* შესაბამისად. თუ ფინანსური ანგარიშგება სრულად არ არის მომზადებული წინამდებარე ფასს-ის მიხედვით, ანგარიშგებაში მითითებული არ უნდა იყოს, რომ იგი წარდგენილია *მსს ფასს-ის* შესაბამისად.
- 3.5 როდესაც საწარმო, 3.4 პუნქტის შესაბამისად, გადაუხვევს ფასს-ის მოთხოვნებს, მან განმარტებით შენიშვნაში უნდა აღნიშნოს:
- (ა) ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ ფინანსური ანგარიშგება სამართლიანად ასახავს საწარმოს ფინანსურ მდგომარეობას, მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას;
  - (ბ) ფინანსური ანგარიშგება შეესაბამება *მსს ფასს-ს*, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც სამართლიანი წარდგენის უზრუნველსაყოფად მან გადაუხვია კონკრეტული მოთხოვნებიდან;
  - (გ) ფასს-დან გადახვევის შემთხვევაში, ახსნას გადახვევის არსი, რაც, თავის მხრივ, უნდა მოიცავდეს *მსს ფასს-ის* მიერ მოთხოვნილი მიდგომის აღწერას, მიზეზის ახსნას, თუ რატომ არ აკმაყოფილებს.

ფილებს და ეწინააღმდეგება ეს მიდგომა მოცემულ კონკრეტულ სიტუაციაში წინამდებარე ფასს-ის მე-2 განყოფილებაში განსაზღვრულ ფინანსური ანგარიშგების მიზანს, ასევე ფინანსურ ანგარიშგებაში გამოყენებული მიდგომის ახსნას.

- 3.6 თუ საწარმომ ფასს-ის რომელიმე მოთხოვნას გადაუხვია გასულ პერიოდში და ეს გავლენას ახდენს მიმდინარე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემულ თანხებზე, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში საწარმომ უნდა წარმოადგინოს განმარტებები 3.5 (გ) ქვეპუნქტის შესაბამისად.
- 3.7 უკიდურესად იშვიათ შემთხვევაში, როდესაც საწარმოს ხელმძღვანელობა დაასკვნის, რომ მოცემული ფასს-ის მოთხოვნის შესრულება წინააღმდეგობაში მოდის მსს-ს ფინანსური ანგარიშგების მიზანთან, რომელიც განსაზღვრულია მე-2 განყოფილებაში, მაგრამ შესაბამისი მარეგულირებელი ბაზა კრძალავს მისგან გადახვევას, საწარმო ვალდებულია, ყველა ღონე იხმაროს, რათა შეამციროს ამგვარი შეუსაბამობის მცდარად აღქმის შესაძლებლობა, რისთვისაც განმარტებით შენიშვნებში უნდა:
- (ა) აღნიშნოს წინამდებარე ფასს-ის მოთხოვნის არსი და მიზეზი, რის გამოც ხელმძღვანელობამ გადაწყვიტა, რომ ამ მოთხოვნის შესრულება, მოცემულ კონკრეტულ შემთხვევაში, შეცდომაში შეიყვანდა მომხმარებელს და ეწინააღმდეგება მე-2 განყოფილებაში განსაზღვრულ ფინანსური ანგარიშგების მიზანს;
  - (ბ) აჩვენოს, ყოველი წარდგენილი საანგარიშგებო პერიოდისათვის, ფინანსური ანგარიშგების თითოეული მუხლის შესწორება, რომელსაც ხელმძღვანელობა აუცილებლად მიიჩნევს ფინანსური ანგარიშგების სამართლიანი წარდგენის მისაღწევად.
- 3.9 თუ შეფასების დროს საწარმოს ხელმძღვანელობისთვის ცნობილია მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობები, რაც საფუძვლიან ეჭვს ბადებს საწარმოს შესაძლებლობაზე, საქმიანობა განაგრძოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, მან განმარტებით შენიშვნებში უნდა ახსნას ეს არსებითი მოვლენები. თუ საწარმოს ფინანსური ანგარიშგება არ მოუშადა მათ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე, საწარმომ შენიშვნებში უნდა განაცხადოს ამის შესახებ და განმარტოს საფუძველი, რის მიხედვითაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება; ასევე მითითებული უნდა იყოს მიზეზი, რის გამოც საწარმო არ მიიჩნევა ფუნქციონირებად საწარმოდ.

ანგარიშების წარდგენის სიხშირე

3.10 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი (მათ შორის, შესაძარისი ინფორმაცია, იხ. პ.3.14) უნდა წარადგინოს სულ მცირე წელიწადში ერთხელ მაინც. როდესაც საწარმო ცვლის საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრების თარიღს და წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებას წარადგენს ერთ წელიწადზე ნაკლებ ან მეტ დროში, მან ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში უნდა მიუთითოს:

- (ა) ეს ფაქტი;
- (ბ) უფრო მეტი ან ნაკლები პერიოდის გამოყენების მიზეზი;
- (გ) ფაქტი, რომ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხები (შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით) მთლიანად შესაძარისი არ არის.

წარდგენის უცვლელობა

3.12 როდესაც საწარმო ცვლის ფინანსური ანგარიშგების მუხლების წარდგენის ფორმას ან კლასიფიკაციას, მან უნდა მოახდინოს შესაძარისი მუხლების რეკლასიფიკაცია, თუ ამის გაკეთება შეუძლებელი არ არის. როდესაც ხდება შესაძარისი მუხლების რეკლასიფიკაცია, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს:

- (ა) რეკლასიფიკაციის შინაარსი;
- (ბ) თითოეული რეკლასიფიცირებული მუხლის ან ჯგუფის თანხობრივი მონაცემები;
- (გ) რეკლასიფიკაციის მიზეზი.

3.13 თუ შეუძლებელია შესაძარისი მუხლების რეკლასიფიკაცია, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა დაასაბუთოს აღნიშნული ფაქტი.

შესადარისი ინფორმაცია

3.14 თუ მოცემული ფასს-ით სხვა რამ არ მოითხოვება, ან ნებადართული არ არის, საწარმომ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა ასახოს გასული პერიოდის შესადარისი ინფორმაცია, მიმდინარე პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი ყველა რიცხობრივი მონაცემის მიხედვით. საწარმომ თხრობითი და აღწერილობითი ინფორმაციისთვისაც უნდა წარმოადგინოს ფინანსურ ანგარიშგებაში შესადარისი ინფორმაცია, თუ ამის გაკეთება აუცილებელია მიმდინარე პერიოდის ფინანსური ანგარიშგების გასაგებად.

არსებითობა და აგრეგირება

3.15 საწარმომ ფინანსურ ანგარიშგებაში განცალკევებით უნდა წარადგინოს მსგავსი მუხლების ყველა არსებითი კატეგორია. საწარმომ ცალ-ცალკე უნდა წარადგინოს განსხვავებული შინაარსის, ან ფუნქციის მქონე არსებითი მუხლები.

ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი

- 3.17 ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი მოიცავს:
- (ა) საანგარიშგებო თარიღისთვის მომზადებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას;
  - (ბ) ასევე, ან:
    - (i) ერთ, სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, რომელიც მოიცავს პერიოდის განმავლობაში აღიარებულ ყველა შემოსავალსა და ზარჯს, მათ შორის მოგებაში ან ზარალში (რომელიც სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილ შუალედურ ჯამურ თანხას წარმოადგენს) და სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ მუხლებს; ან
    - (ii) განცალკევებულ მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებას და განცალკევებულ სრული შემოსავლის ანგარიშგებას. თუ საწარმო გადაწყვეტს როგორც მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების, ასევე სრული შემოსავლის ანგარიშგების წარდგენას, სრული შემოსავლის ანგარიშგება უნდა დაიწყოს მოგების ან ზარალის მუხლებით და შემდგომ უნდა აისახოს სხვა სრული შემოსავლის მუხლები;

- (გ) საანგარიშგებო პერიოდის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებას;
- (დ) საანგარიშგებო პერიოდის ფულადი ნაკადების ანგარიშგებას;
- (ე) განმარტებით შენიშვნებს, სადაც მოკლედ განხილულია ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა და სხვა განმარტებითი ინფორმაცია.

3.18 იმ შემთხვევაში, თუ იმ პერიოდის საკუთარი კაპიტალის ცვლილებები, რომელსაც ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს, განპირობებულია მხოლოდ მოგების ან ზარალის მიღებით, დივიდენდების გაცემით, წინა პერიოდების შეცდომების გასწორებითა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებით, საწარმოს შეუძლია წარადგინოს მხოლოდ ერთი, შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება, სრული შემოსავლის ანგარიშგებისა და საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგების ნაცვლად (იხ. პუნქტი 6.4).

3.19 თუ საწარმოს არ გააჩნია სხვა სრული შემოსავლები ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის პერიოდებში, მას შეუძლია წარადგინოს მხოლოდ მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება, ან მხოლოდ სრული შემოსავლის ანგარიშგება, სადაც „ბოლო სტრიქონი“ წარმოდგენილი იქნება, როგორც „მოგება ან ზარალი“.

3.21 საწარმომ ერთნაირი პასუხისმგებლობით უნდა წარადგინოს თითოეული ფინანსური ანგარიშგება ფინანსური ანგარიშგების სრულ პაკეტში.

ფინანსური ანგარიშგების იდენტიფიკაცია

3.23 საწარმომ თვალსაჩინოდ უნდა გამოეყოს შემდეგი ინფორმაცია და გაიმეოროს კიდევ, თუ ამის გაკეთება აუცილებელია წარმოდგენილი ინფორმაციის სათანადოდ გასაგებად:

- (ა) ანგარიშგაღებულ საწარმოს დასახელება და წინა საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრების შემდეგ მის სახელწოდებაში მომხდარი ნებისმიერი ცვლილება;
- (ბ) ფინანსური ანგარიშგება ერთ საწარმოს ეხება თუ საწარმოთა ჯგუფს;
- (გ) საანგარიშგებო პერიოდის დამთავრების თარიღი და ფინანსური ანგარიშგებით მოცული პერიოდი;

- (დ) წარსადგენი ვალუტა, როგორც ეს განსაზღვრულია 30-ე განყოფილებაში – „ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში“;
- (ე) ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი თანხების დამრგვალების ხარისხი, თუკი რიცხვები დამრგვალებულია.

3.24 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) საწარმოს რეგისტრაციის ადგილი (ქვეყანა), იურიდიული მისამართი და ორგანიზაციულ-სამართლებრივი ფორმა (ან მისი ფაქტობრივი საქმიანობის ძირითადი ადგილი, თუ იგი განსხვავდება იურიდიული მისამართისგან);
- (ბ) საწარმოს ოპერაციების ხასიათისა და მისი საქმიანობის ძირითადი მიმართულებების აღწერა.

ისეთი ინფორმაციის წარდგენა, რომელიც არ მოითხოვება წინამდებარე ფასს-ით

3.25 წინამდებარე ფასს არ ეხება სეგმენტური ინფორმაციის წარდგენას, ერთ აქციაზე შემოსავალს, არც შუალედური ფინანსური ანგარიშების წარდგენას მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის. იმ შემთხვევაში, თუ საწარმო წარადგენს ამგვარ ინფორმაციას, მან უნდა აღწეროს ამ ინფორმაციის მომზადებისა და წარდგენის საფუძველი.

მე-4 განყოფილება – ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

ინფორმაცია, რომელიც უნდა აისახოს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში

- 4.2 ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში უნდა აისახოს, სულ მცირე, ქვემოთ ჩამოთვლილი მუხლების შესაბამისი თანხები:
- (ა) ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები;
  - (ბ) სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები;
  - (გ) ფინანსური აქტივები ((ა) (ბ) (კ) და (ლ) ქვეპუნქტებში მოცემული თანხების გარდა);
  - (დ) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები;

- (ე) ძირითადი საშუალებები;
- (ვ) საინვესტიციო ქონება, რომელიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- (ზ) არამატერიალური აქტივები;
- (თ) ბიოლოგიური აქტივები, რომელიც ასახულია დაგროვილი ცვეთითა და გაუფასურებით შემცირებული თვითღირებულებით;
- (ი) ბიოლოგიური აქტივები, რომელიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- (კ) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში;
- (ლ) ინვესტიციები ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში;
- (მ) სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები.
- (ნ) ფინანსური ვალდებულებები ((მ) და (პ) ქვეუნიქტებში მოცემული მუხლების გარდა);
- (ო) მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები და აქტივები;
- (პ) გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები და გადავადებული საგადასახადო აქტივები (ყოველთვის კლასიფიცირებული უნდა იყოს გრძელვადიან აქტივებად ან გრძელვადიან ვალდებულებებად);
- (ჟ) ანარიცხები;
- (რ) არამაკონტროლებელი წილი, რომელიც ასახულია საკუთარი კაპიტალის განყოფილებაში, სათავო საწარმოს მესაკუთრეებზე მისაკუთვნებელი კაპიტალისგან განცალკევებით;
- (ს) სათავო საწარმოს აქციონერებზე მისაკუთვნებელი კაპიტალი.

4.3 საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში იმ შემთხვევაში უნდა წარადგინოს დამატებითი მუხლები, სახელწოდებები და ქვეჯგუფების ჯამური თანხები, როდესაც ამგვარი წარდგენა აუცილებელია საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის აღსაქმელად.

მიმდინარე/გრძელვადიან მუხლებად კლასიფიკაცია

4.4 საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში განცალკევებულად უნდა ასახოს მიმდინარე და გრძელვადიანი აქტივები და მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ვალდებულებები, წინამდებარე სტანდარტის 4.5–4.8 პუნქტების შესაბამისად, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ლიკვიდობის მიხედვით წარდგენილი ინფორმაცია უფრო საიმედო და შესაბამისია. როდესაც საწარმო ამგვარ გამონაკლისს მიმართავს, მაშინ ყველა აქტივისა და ვალდებულების წარდგენა მიახლოებითი ლიკვიდობის შესაბამისად უნდა მოხდეს (ზრდადობის ან კლებადობის მიხედვით).

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მუხლების წარდგენის თანამიმდევრობა და ფორმატი

4.9 წინამდებარე ფასს არ განსაზღვრავს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მუხლების წარდგენის ფორმატს ან თანამიმდევრობას. 4.2 პუნქტში მოცემულია მხოლოდ იმ მუხლების ჩამონათვალი, რომლებიც იმდენად განსხვავდებიან შინაარსით ან ფუნქციებით, რომ აუცილებელია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მათი ცალ-ცალკე მუხლებად წარდგენა. გარდა ამისა:

- (ა) ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში მუხლების წარდგენა ხდება მაშინ, როდესაც დასამატებელ მუხლს ან მსგავსი მუხლების ერთობლიობას სიდიდე, შინაარსი ან ფუნქცია იმგვარი აქვს, რომ მათი განცალკევებულად წარდგენა მნიშვნელოვანია საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის გასაგებად; და
- (ბ) საწარმოს, თავისი საქმიანობის ხასიათისა და ოპერაციების ბუნების შესაბამისად, შეუძლია შეცვალოს მუხლების ან მსგავსი მუხლების ერთობლიობის სახელწოდება და თანამიმდევრობა, რათა წარადგინოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც საჭიროა საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის გასაგებად.

ინფორმაცია, რომელიც ასახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ან განმარტებით შენიშვნებში

- 4.11 საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ან განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაიფიქროს შემდეგი მუხლების ქვეჯგუფები:
- (ა) ძირითადი საშუალებები, კლასიფიცირებული საწარმოს მოთხოვნების შესაბამისად;
  - (ბ) სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები, რომლებიც განცალკევებულად ასახავს დაკავშირებული მხარეებისგან და სხვა მხარეებისგან მისაღებ თანხებს და ასევე მოთხოვნებს, რომლებიც წარმოიქმნება დარიცხული, მაგრამ არარეალიზებული შემოსავლებიდან;
  - (გ) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც განცალკევებულად ასახავს სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების ღირებულებებს, შემდეგი კატეგორიების მიხედვით:
    - (i) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც გასაყიდად არის გამიზნული, საწარმოს ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში;
    - (ii) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც მონაწილეობს ამგვარი გაყიდვისათვის გამიზნული სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების წარმოების პროცესში;
    - (iii) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები, რომლებიც მოიხმარება წარმოების ან მომსახურების გაწევის პროცესში მასალების ან ნედლეულის ფორმით.
  - (დ) სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები, რომლებიც განცალკევებულად ასახავს მომწოდებლებისა და დაკავშირებული მხარეებისთვის გადასასაღებ თანხებს, გადავადებულ შემოსავალსა და დარიცხვებს;
  - (ე) დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოების ანარიცხები და სხვა ანარიცხები;
  - (ვ) საკუთარი კაპიტალის კატეგორიები, როგორცაა სააქციო კაპიტალის ანაზღაურებული ნაწილი, საემისიო კაპიტალი, გაუნაწილებელი მოგება და შემოსავლებისა და ხარჯების ის მუხლები, რომლებიც წინამდებარე ფასს-ის შესაბამისად ასახულია სხვა სრულ შემოსავალში და განცალკევებულად არის წარდგენილი საკუთარი კაპიტალის განყოფილებაში.

4.12 საწარმომ, რომელსაც გააჩნია სააქციო კაპიტალი, ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ან განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

(ა) ყველა ტიპის სააქციო კაპიტალისათვის:

- (i) ნებადართული აქციების რაოდენობა;
- (ii) გამოშვებული და მთლიანად ანაზღაურებული აქციების რაოდენობა და გამოშვებული, მაგრამ ნაწილობრივ ანაზღაურებული აქციების რაოდენობა;
- (iii) ერთი აქციის ნომინალური ღირებულება, ან ის ფაქტი, რომ აქციებს არ გააჩნია ნომინალური ღირებულება;
- (iv) მიმოქცევაში გაშვებული აქციების რაოდენობის შეჯგურება პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსათვის;
- (v) უფლებები, პრივილეგიები და შეზღუდვები, რომლებიც ეხება მოცემული ტიპის სააქციო კაპიტალს, მათ შორის, დივიდენდების განაწილებასა და კაპიტალის დაფარვასთან დაკავშირებული შეზღუდვები;
- (vi) საწარმოს აქციები, რომლებიც თვითონ საწარმოს, მისი შვილობილი ან მეკავშირე საწარმოების საკუთრებაშია;
- (vii) აქციები, რომლებიც რეზერვირებულია ოფციონებისა და აქციების გაყიდვის ხელშეკრულებებისათვის, პირობებისა და თანხების ჩვენებით.

(ბ) საკუთარ კაპიტალში ასახული თითოეული რეზერვის აღწერა.

4.13 საწარმომ, რომელსაც არ გააჩნია სააქციო კაპიტალი, როგორცაა, მაგალითად, ამხანაგობა ან ტრასტი, უნდა წარმოადგინოს 4.12 (ა) პუნქტით განსაზღვრული ინფორმაციის ეკვივალენტური ინფორმაცია, სადაც ნაჩვენებია იქნება პერიოდის განმავლობაში საკუთარი კაპიტალის თითოეულ კატეგორიაში მომხდარი ცვლილება, ასევე საკუთარი კაპიტალის თითოეულ კატეგორიასთან დაკავშირებული უფლებები, პრივილეგიები და შეზღუდვები.

4.14 იმ შემთხვევაში, თუ საანგარიშგებო თარიღისთვის საწარმოს გააჩნია იურიდიული ძალის მქონე შეთანხმება მთავარი აქტივების, ან აქტივებისა და ვალდებულებების გარკვეული ჯგუფის გაყიდვის შესახებ, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) აქტივ(ებ)ის, ან აქტივებისა და ვალდებულებების ჯგუფების აღწერილობა;
- (ბ) გაყიდვასთან ან გაყიდვის გეგმასთან დაკავშირებული ფაქტებისა და გარემოებების აღწერა;
- (გ) აქტივების საბალანსო ღირებულება, ან იმ შემთხვევაში, თუ აქტივების გასხვისება მოიცავს აქტივებისა და ვალდებულებების ჯგუფს, ამ აქტივებისა და ვალდებულებების ჯგუფის საბალანსო ღირებულება.

მე-5 განყოფილება – სრული შემოსავლის ანგარიშგება და მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება

მთლიანი სრული შემოსავლის წარდგენა

- 5.2 საწარმომ პერიოდის მთლიანი სრული შემოსავალი უნდა წარადგინოს ან:
- (ა) ერთ, სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, სადაც მოცემული იქნება პერიოდის განმავლობაში აღიარებული ყველა შემოსავალი და ხარჯი; ან
  - (ბ) ორ ანგარიშგებაში – მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება და სრული შემოსავლის ანგარიშგება. ამ უკანასკნელ შემთხვევაში, მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში მოცემული უნდა იყოს პერიოდის განმავლობაში აღიარებული ყველა შემოსავალი და ხარჯი, იმ შემოსავლებისა და ხარჯების გარდა, რომლებიც ასახულია სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, **მოგების, ან ზარალის** გარეთ, როგორც ეს ნებადართულია ან მოითხოვება წინამდებარე ფასს-ით.
- 5.5 როგორც მინიმუმი, სრული შემოსავლის ანგარიშგება უნდა მოიცავდეს მუხლებს, რომლებიც ასახავს მოცემული პერიოდის შემდეგ თანხებს:
- (ა) ამონაგებს;
  - (ბ) ფინანსურ დანახარჯებს;
  - (გ) წილს კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული მეკავშირე საწარმოებისა (იხ. მე-14 განყოფილება – „ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში“) და ერთობლივად კონტროლირებადი საწარმოების (იხ.

მე-15 განყოფილება – „ინვესტიციები ერთობლივ საქმიანობაში“) მოგებაში ან ზარალში;

- (დ) საგადასახადო ხარჯს, (ე), (ზ) და (თ) ქვეპუნქტებზე მიკუთვნებული გადასახადების გარდა (იხ. პუნქტი 29.27);
- (ე) ერთიან თანხას, რომელიც შედგება შემდეგი მუხლების ჯამისაგან:
  - (i) შეწყვეტილი ოპერაციის შედეგად წარმოქმნილი მოგება ან ზარალი დაბეგვრის შემდეგ; და
  - (ii) დაბეგვრის შემდგომი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც აღიარებულია გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალური ღირებულების შეფასებასთან დაკავშირებით, ან იმ წმინდა აქტივების გასვლასთან დაკავშირებით, რომლებიც წარმოადგენს შეწყვეტილ ოპერაციას;
- (ვ) მოგებას ან ზარალს (თუ საწარმოს არ გააჩნია სხვა სრული შემოსავლის მუხლები, ამ პუნქტის მუხლების წარდგენა არ ხდება);
- (ზ) სხვა სრული შემოსავლის თითოეულ კომპონენტს (იხ. პუნქტი 5.4 (ბ)), რომელიც კლასიფიცირებულია შინაარსის მიხედვით ((თ) ქვეპუნქტით გათვალისწინებული თანხების გამოკლებით);
- (თ) წილს კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხული მეკავშირე საწარმოებისა და ერთობლივად კონტროლირებადი საწარმოების სხვა სრულ შემოსავალში;
- (ი) სრული შემოსავლის მთლიან თანხას (თუ საწარმოს არ გააჩნია სხვა სრული შემოსავლის მუხლები, მას შეუძლია სხვა დასახელების გამოყენება, მაგალითად, მოგება და ზარალი).

5.6 საწარმომ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში განცალკევებით უნდა წარმოადგინოს შემდეგი მუხლები:

- (ა) პერიოდის მოგება ან ზარალი, რომელიც მისაკუთვნებულია:
  - (i) არამაკონტროლებელ წილზე;
  - (ii) სათავო საწარმოს მესაკუთრეებზე.
- (ბ) პერიოდის სრული შემოსავალი, რომელიც მისაკუთვნებულია:
  - (i) არამაკონტროლებელ წილზე;
  - (ii) სათავო საწარმოს მესაკუთრეებზე.

მოთხოვნები, რომლებიც ეხება ორივე მეთოდს

- 5.8 წინამდებარე ფასს-ის მიხედვით, შეცდომების გასწორებისა და სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების შედეგი უნდა აისახოს, როგორც გასული პერიოდების რეტროსპექტული კორექტირება და არა როგორც იმ პერიოდის მოგების ან ზარალის ნაწილი, რომელშიც ისინი წარმოიშვა (იხ. მე-10 განყოფილება).
- 5.9 საწარმომ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში (ასევე მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, მისი წარდგენის შემთხვევაში) უნდა წარადგინოს დამატებითი მუხლები, ქვესათაურები და ქვეჯამები, თუ ამგვარი წარდგენა აუცილებელია საწარმოს საქმიანობის ფინანსური შედეგების გასაგებად.
- 5.10 საწარმომ სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში (ან მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, მისი წარდგენის შემთხვევაში), ან განმარტებით შენიშვნებში შემოსავლების ან ხარჯების მუხლები არ უნდა წარადგინოს „განსაკუთრებული მუხლის“ სახით.

ხარჯების ანალიზი

- 5.11 საწარმომ ხარჯების ანალიზის მიზნით ხარჯების კლასიფიკაცია უნდა მოახდინოს ეკონომიკური შინაარსის, ან საწარმოში მათი ფუნქციების მიხედვით. არჩევანი უნდა გაკეთდეს იმ მეთოდზე, რომელიც უფრო საიმედო და შესაბამის ინფორმაციას იძლევა.

მე-6 განყოფილება – საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება და შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგება

ინფორმაცია, რომელიც წარდგენილი უნდა იყოს საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებაში

- 6.3 საწარმომ უნდა წარადგინოს საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება, რომელშიც აისახება:
- (ა) საანგარიშგებო პერიოდის მთლიანი სრული შემოსავალი, სათავო საწარმოს მესაკუთრებსა და არამაკონტროლებელ წილებზე მისაკუთვნებელი მთლიანი თანხების ცალკე გამოყოფით;

- (ბ) საკუთარი კაპიტალის თითოეული კომპონენტისთვის, სააღრიცხვო პოლიტიკის რეტროსპექტულად გამოყენების ან თანხების რეტროსპექტულად გადაანგარიშების შედეგები, მე-10 განყოფილების – „სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები“ შესაბამისად;
- (გ) საკუთარი კაპიტალის თითოეული კომპონენტისთვის, წლის დასაწყისსა და წლის ბოლოს არსებული საბალანსო ღირებულებების შეჯერება, სადაც ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები ცვლილებები, რომლებიც გამოწვეულია:
  - (i) მოგების ან ზარალის ცვლილებით;
  - (ii) სხვა სრული შემოსავლის თითოეული მუხლის ცვლილებით;
  - (iii) მესაკუთრების მიერ ინვესტირებული თანხებით, ან მესაკუთრებზე გაცემული დივიდენდებისა და სხვა სახის განაწილებებით, სადაც ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები აქციების გამოშვება, საწარმოს საკუთარ აქციებზე შესრულებული ოპერაციები, მესაკუთრებზე გაცემული დივიდენდები და სხვა სახის განაწილებები და შვილობილ საწარმოებში მისი საკუთრების წილების ცვლილებები, რომლებიც არ იწვევს კონტროლის უფლების დაკარგვას.

ინფორმაცია, რომელიც წარდგენილი უნდა იყოს შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში

- 6.5 იმ ინფორმაციის გარდა, რისი წარდგენაც მოითხოვება მე-5 განყოფილებით – „სრული შემოსავლის ანგარიშგება და მოგებისა და ზარალის ანგარიშგება“, საწარმომ შემოსავლისა და გაუნაწილებელი მოგების ანგარიშგებაში დამატებით უნდა წარადგინოს შემდეგი მუხლები:
- (ა) გაუნაწილებელი მოგება საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისთვის;
  - (ბ) საანგარიშგებო პერიოდში გამოცხადებული და გაცემული, ან გადასანდელი დივიდენდები;
  - (გ) წინა პერიოდების შეცდომების გასწორების გათვალისწინებით კორექტირებული გაუნაწილებელი მოგება;
  - (დ) სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების გათვალისწინებით კორექტირებული გაუნაწილებელი მოგება;
  - (ე) გაუნაწილებელი მოგება საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსათვის.

მე-7 განყოფილება – ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

ინფორმაცია, რომელიც წარდგენილი უნდა იყოს ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში

7.3 საწარმომ უნდა წარადგინოს ფულადი ნაკადების ანგარიშგება, სადაც აისახება საანგარიშგებო პერიოდის ფულადი ნაკადები, რომლებიც დაჯგუფებული იქნება საოპერაციო, საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობად.

საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების წარდგენა

7.7 საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები საწარმომ უნდა წარადგინოს:

- (ა) არაპირდაპირი მეთოდით, რომლის მიხედვითაც მოგება ან ზარალი კორექტირდება არაფულადი ოპერაციების შედეგებით, წარსული ან მომავალი პერიოდის საოპერაციო შემოსავლებისა და გადახდების გადავადების ან დარიცხვების გათვალისწინებით, აგრეთვე იმ შემოსავლებისა და ხარჯების გათვალისწინებით, რომლებიც დაკავშირებულია საინვესტიციო ან საფინანსო საქმიანობის ფულად ნაკადებთან; ან
- (ბ) პირდაპირი მეთოდით, რომლის დროსაც ფულადი სახსრების შემოსავლისა და გასავლის მთლიანი ნაკადები ნაჩვენებია ძირითადი კატეგორიების მიხედვით.

საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადების წარდგენა

7.10 საწარმომ ცალ-ცალკე უნდა წარადგინოს საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი სახსრების შემოსავლისა და გასავლის მთლიანი ნაკადები, ძირითადი კატეგორიების მიხედვით. შვილობილი საწარმოებისა და სხვა ეკონომიკური სუბიექტების შესყიდვიდან ან გაყიდვიდან წარმოქმნილი ჯამური ფულადი ნაკადები ცალკე უნდა აისახოს და კლასიფიცირდეს, როგორც საინვესტიციო საქმიანობა.

პროცენტები და ღვიძენდები

7.14 საწარმომ ცალ-ცალკე უნდა წარადგინოს პროცენტებისა და ღვიძენდების სახით მიღებული და გაცემული ფულადი ნაკადები. მათი კლასიფიცირება უნდა მოხდეს უცვლელად, პერიოდიდან პერიოდამდე, როგორც საოპერაციო, საინვესტიციო ან საფინანსო საქმიანობა.

მოგების გადასახადი

7.17 საწარმომ ცალკე უნდა წარადგინოს მოგების გადასახადთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები, რომელიც კლასიფიცირებული იქნება, როგორც საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადები, იმ შემთხვევების გარდა, როდესაც შესაძლებელია მათი უშუალოდ მიკუთვნება საფინანსო ან საინვესტიციო საქმიანობასთან. როდესაც საგადასახადო ფულადი ნაკადები განაწილებულია ერთზე მეტი სახეობის საქმიანობაზე, საწარმომ უნდა აჩვენოს გადახდილი გადასახადების მთლიანი თანხა.

არაფულადი ოპერაციები

7.18 ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში საწარმომ არ უნდა ასახოს ისეთი საინვესტიციო და საფინანსო ოპერაციები, რომელთა განხორციელება არ საჭიროებს ფულად სახსრებს ან ფულადი სახსრების ეკვივალენტებს. ამგვარი ოპერაციები საწარმომ უნდა ასახოს ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე სხვა ნაწილში ისე, რომ მომხმარებელმა მიიღოს ყველა შესაბამისი ინფორმაცია ამ საინვესტიციო და საფინანსო საქმიანობის შესახებ.

ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების კომპონენტები

7.20 საწარმომ უნდა აჩვენოს ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების კომპონენტები და ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში წარმოდგენილი თანხების შეჯერება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ასახულ ეკვივალენტურ მუხლებთან. თუმცა, საწარმოს არ მოეთხოვება ამგვარი შეჯერების წარმოდგენა, თუ ფულადი ნაკადების ანგარიშგებაში ასახული ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების თანხა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ნაჩვენებია ანალოგიური თანხის იდენტურია.

სხვა განმარტებითი შენიშვნები

7.21 საწარმომ, ხელმძღვანელობის კომენტარებთან ერთად, უნდა წარმოადგინოს ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების მნიშვნელოვანი ნაშთები, რომლებიც საწარმოს ეკუთვნის, მაგრამ მათი გამოყენება საწარმოს არ შეუძლია. შესაძლებელია, საწარმოს არ შეეძლოს კუთვნილი ფულადი სახსრებისა და ფულადი სახსრების ეკვივალენტების გამოყენება, რისი მიზეზიც, სხვასთან ერთად, შეიძლება იყოს უცხოური ვალუტის გაცვლის კონტროლი ან სხვა საკანონმდებლო შეზღუდვები.

მე-8 განყოფილება – ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

- 8.2 ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა აისახოს:
- (ა) ინფორმაცია ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძვლისა და საწარმოს მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ, 8.5-8.7 პუნქტების შესაბამისად;
  - (ბ) ფასს-ის მოთხოვნებით გათვალისწინებული ინფორმაცია, რომელიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სხვაგან არსად არ არის ასახული; და
  - (გ) დამატებითი ინფორმაცია, რომელიც ფინანსურ ანგარიშგებაში სხვაგან არსად არ არის ასახული, მაგრამ აუცილებელია საწარმოს ფინანსური ანგარიშგების რომელიმე ელემენტის გასაგებად.
- 8.3 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები უნდა მოამზადოს შემდგომადგენელს სისტემატიზებული სახით. ფინანსური ანგარიშგების თითოეული მუხლი, რომლის შესახებაც დამატებითი ინფორმაცია მოცემულია განმარტებით შენიშვნებში, უნდა დამოწმდეს ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნის მითითებით.
- 8.4 როგორც წესი, განმარტებითი შენიშვნები წარმოდგენილი უნდა იყოს შემდეგი თანმიმდევრობით:
- (ა) განცხადება იმის შესახებ, რომ ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია მსს ფასს-ის შესაბამისად (იხ. პუნქტი 3.3);

- (ბ) საწარმოს მიერ გამოყენებული ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვა (პუნქტი 8.5);
- (გ) დამატებითი/დამხმარე ინფორმაცია უშუალოდ ფინანსურ ანგარიშგამოკვეთაში წარმოდგენილი მუხლების განმარტებისათვის, ისეთივე თანამიმდევრობით, როგორც წარმოდგენილია თითოეული ანგარიშგამოკვეთა და მისი თითოეული მუხლი; და
- (დ) სხვა განმარტებები.

განმარტებითი შენიშვნები სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

- 8.5 საწარმომ მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მოკლე მიმოხილვაში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის მოსამზადებლად გამოყენებული შეფასების საფუძველი (ან საფუძველები); და
  - (ბ) ყველა სხვა გამოყენებული სპეციფიკური სააღრიცხვო პოლიტიკის აღწერა, რომელიც მნიშვნელოვანია ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის გასაგებად.

ინფორმაცია გადაწყვეტილებების შესახებ

- 8.6 საწარმომ მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მოკლე მიმოხილვაში ან სხვა განმარტებით შენიშვნებში, სააღრიცხვო შეფასებების გამოყენებასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გარდა (იხ. პუნქტი 8.7), უნდა წარმოადგინოს ინფორმაცია იმ გადაწყვეტილებების შესახებ, რომლებიც ხელმძღვანელობამ მიიღო სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში და ყველაზე მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს ფინანსურ ანგარიშგამოკვეთაში აღიარებულ თანხებზე.

ინფორმაცია განუსაზღვრელობის შესაფასებლად გამოყენებული წყაროების შესახებ

- 8.7 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს ინფორმაცია მომავალთან დაკავშირებით გამოყენებული ძირითადი დაშვებებისა და აგრეთვე საანგარიშგებო თარიღისათვის განუსაზღვრელობის შესაფასებლად გამოყენებული სხვა ძირითადი წყაროების შესახებ, რომელთა გამოც არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების არსებითი კორექტირების რისკი მომდევნო ფინანსურ

წელს. ამ აქტივებთან და ვალდებულებებთან დაკავშირებით, განმარტებით შენიშვნები უნდა აისახოს დეტალური ინფორმაცია:

- (ა) მათი შინაარსის შესახებ; და
- (ბ) მათი საბალანსო ღირებულების შესახებ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის.

მე-9 განყოფილება – კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის მოთხოვნა

9.2 9.3 პუნქტით ნებადართული შემთხვევების გარდა, სხვა შემთხვევებში სათავო საწარმომ უნდა წარადგინოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, რომელშიც კონსოლიდირებული იქნება შვილობილ საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციები ამ ფასს-ის შესაბამისად. კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოიცავდეს სათავო საწარმოს ყველა შვილობილ საწარმოს.

9.3 სათავო საწარმო კონსოლიდირებულ ანგარიშგებას არ წარადგენს, თუ:

- (ა) დაკმაყოფილებულია ორივე შემდეგი პირობა:
  - (i) სათავო საწარმო თვითონ წარმოადგენს სხვა საწარმოს შვილობილ საწარმოს; და
  - (ii) საბოლოო სათავო საწარმო (ან რომელიმე შუალედური სათავო საწარმო) ადგენს საერთო დანიშნულების კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას ფასს-ების სრული ვერსიის, ან ამ ფასს-ის შესაბამისად; ან
- (ბ) მას არა ჰყავს სხვა შვილობილი საწარმოები, გარდა იმისა, რომელიც შეძენილია ერთი წლის განმავლობაში შემდგომი გაყიდვის, ან გასვლის მიზნით. სათავო საწარმომ ასეთი შვილობილი საწარმო უნდა ასახოს:
  - (i) რეალური ღირებულებით, ხოლო რეალური ღირებულების ცვლილება აღიაროს მოგებაში, ან ზარალში, თუ შესაძლებელია აქციების რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება; ან
  - (ii) გაუფასურების ზარალით შემცირებული თვითღირებულებით (იხ. პუნქტი 11.14 (გ)).

სპეციალური დანიშნულების ეკონომიკური სუბიექტები

9.11 საწარმომ უნდა მოამზადოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, რომელიც მოიცავს თვითონ საწარმოსა და მის მიერ კონტროლირებად თითოეულ სპეციალური დანიშნულების ეკონომიკურ სუბიექტს.

არამაკონტროლებელი წილი შვილობილ საწარმოებში

9.20 საწარმომ არამაკონტროლებელი წილი უნდა ასახოს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში საკუთარი კაპიტალის განყოფილებაში, სათავე საწარმოს მესაკუთრეთა საკუთარი კაპიტალისაგან განცალკევებით, როგორც მოითხოვება 4.2 (რ) პუნქტით.

9.21 საწარმომ ჯგუფის მოგებაში ან ზარალში არამაკონტროლებელი წილის კუთვნილი ნაწილი განცალკევებით უნდა წარმოადგინოს სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში, როგორც მოითხოვება 5.6 პუნქტით (ან მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში, მისი წარდგენის შემთხვევაში, როგორც მოითხოვება 5.7 პუნქტით).

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

9.23 კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა აისახოს:

- (ა) ის ფაქტი, რომ ფინანსური ანგარიშგება წარმოადგენს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებას;
- (ბ) კონტროლის არსებობის დასკვნის გამოტანის საფუძველი, როდესაც სათავე საწარმო პირდაპირ ან არაპირდაპირ, შვილობილი საწარმოების მეშვეობით არ ფლობს ხმის უფლებების ნახევარზე მეტს;
- (გ) სათავე და იმ შვილობილი საწარმოების ფინანსური ანგარიშგებების საანგარიშგებო თარიღებში არსებული ნებისმიერი განსხვავება, რომლებიც გამოყენებული იყო კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას;
- (დ) შვილობილი საწარმოების შესაძლებლობების მნიშვნელოვანი შეზღუდვების (მაგ., რომელიც გამოწვეულია სასესხო შეთანხმებებით ან მარეგულირებელი მოთხოვნებით) ხასიათი და მასშტაბი, გადასცენ ფულადი სახსრები სათავე საწარმოს ფულადი დივიდენდების სახით, ან დააბრუნონ სესხი.

ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

9.27 როდესაც სათავო საწარმო, მეკავშირე საწარმოს ინვესტორი ან სრულუფლებიანი მონაწილე, რომელსაც წილი გააჩნია ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოში, ამზადებს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებას, მის შენიშვნებში:

- (ა) აღნიშნული უნდა იყოს, რომ ანგარიშგება არის ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება; და
- (ბ) აღწერილი უნდა იყოს შეილობილ საწარმოებში, ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებსა და მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების აღრიცხვისათვის გამოყენებული მეთოდები; ასევე მითითებული უნდა იყოს კონსოლიდირებული ან სხვა ძირითადი (საწყისი) ფინანსური ანგარიშგებები, რომლებსაც ისინი უკავშირდება.

ნაერთი ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

9.30 ნაერთი ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა აისახოს:

- (ა) ის ფაქტი, რომ ფინანსური ანგარიშგება არის ნაერთი ფინანსური ანგარიშგება;
- (ბ) მიზეზი, თუ რატომ არის მომზადებული ნაერთი ფინანსური ანგარიშგება;
- (გ) რის საფუძველზე განისაზღვრა, რომელი საწარმო უნდა შესულიყო ნაერთ ფინანსურ ანგარიშგებაში;
- (დ) ნაერთი ფინანსური ანგარიშგების მომზადების საფუძველი;
- (ე) დაკავშირებული მხარეების განმარტებითი შენიშვნები, რომლებიც მოითხოვება 33-ე განყოფილებით – „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“.

მე-10 განყოფილება – სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები

სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები

10.13 როდესაც წინამდებარე ფასს-ის ცვლილება გავლენას ახდენს მიმდინარე პერიოდზე ან რომელიმე წინა საანგარიშგებო პერიოდზე, ან შეიძლება გავლენა მოახდინოს მომავალ საანგარიშგებო პერიოდებზე, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების ხასიათი;
- (ბ) კორექტირების თანხა ფინანსური ანგარიშგების თითოეული მუხლისთვის, რომელზეც ცვლილება ახდენს გავლენას – მიმდინარე პერიოდისა და თითოეული წარდგენილი წინა საანგარიშგებო პერიოდისათვის, რამდენადაც ეს შესაძლებელია;
- (გ) კორექტირების თანხა წარდგენილ საანგარიშგებო პერიოდებამდე არსებული პერიოდებისათვის, რამდენადაც ეს შესაძლებელია;
- (დ) თუ შეუძლებელია იმ თანხების განსაზღვრა, რომლებიც გათვალისწინებულია (ბ) ან (გ) ქვეპუნქტით, მაშინ ამის მიზეზის ახსნა.

ზემოაღნიშნული ინფორმაციის გამეორება საჭირო არ არის შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

10.14 როდესაც სააღრიცხვო პოლიტიკის ნებაყოფლობითი ცვლილება გავლენას ახდენს მიმდინარე პერიოდზე ან რომელიმე წინა საანგარიშგებო პერიოდზე, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილების ხასიათი;
- (ბ) მიზეზები, რომელთა გამოც ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენება იძლევა უფრო საიმედო და შესაბამის ინფორმაციას;
- (გ) შესაძლებლობის ფარგლებში, კორექტირების თანხა ფინანსური ანგარიშგების თითოეული მუხლისათვის, რომელზეც გავლენა მოახდინა სააღრიცხვო პოლიტიკის შეცვლამ, ცალ-ცალკე:
  - (i) მიმდინარე პერიოდისათვის;
  - (ii) თითოეული წინა წარდგენილი პერიოდისთვის; და
  - (iii) აგრეგირებულად, წარდგენილი პერიოდების წინა საანგარიშგებო პერიოდებისათვის;

(დ) თუ შეუძლებელია იმ თანხების განსაზღვრა, რომელსაც ითვალისწინებს (გ) ქვეპუნქტი, მაშინ ამის მიზეზის ახსნა.

ამ ინფორმაციის გამეორება საჭირო არ არის შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

სააღრიცხვო შეფასების ცვლილებასთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები

10.18 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა აღწეროს სააღრიცხვო შეფასებაში შეტანილი ნებისმიერი ცვლილების შინაარსი და ამ ცვლილების გავლენა მიმდინარე პერიოდის აქტივებზე, ვალდებულებებზე, შემოსავლებსა და ხარჯებზე. თუ შესაძლებელია, რომ საწარმომ რაოდენობრივად შეაფასოს ზემოაღნიშნული ცვლილების გავლენა ერთ ან მეტ მომავალ საანგარიშგებო პერიოდზე, საწარმომ ეს შეფასებებიც უნდა ასახოს განმარტებით შენიშვნებში.

წინა პერიოდის შეცდომებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნები

10.23 წინა პერიოდის შეცდომებთან დაკავშირებით, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) წინა პერიოდის შეცდომის ხასიათი;
- (ბ) თითოეული წარდგენილი წინა საანგარიშგებო პერიოდისათვის – შესწორების თანხა ფინანსური ანგარიშგების თითოეული მუხლისთვის, რომელიც შესასწორებელი იყო, შესაძლებლობის ფარგლებში;
- (გ) შესაძლებლობის ფარგლებში, შესწორების თანხა ყველაზე ადრეული წინა წარდგენილი საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისთვის; და
- (დ) თუ შეუძლებელია იმ თანხების განსაზღვრა, რომელსაც ითვალისწინებს (ბ) ან (გ) ქვეპუნქტი, მაშინ ამის მიზეზის ახსნა.

ამ ინფორმაციის გამეორება საჭირო არ არის შემდგომი საანგარიშგებო პერიოდების ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში.

მე-11 განყოფილება – ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტები

განმარტებითი შენიშვნები

11.39 ქვემოთ წარმოდგენილი განმარტებითი შენიშვნები ეხება ფინანსურ ვალდებულებებს, რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. საწარმოებს, რომლებსაც მხოლოდ ძირითადი ფინანსური ინსტრუმენტები გააჩნიათ (და ამიტომ ისინი არ იყენებენ წინამდებარე ფასს-ის მე-12 განყოფილებას), არ ექნებათ რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით და, შესაბამისად, არ დასჭირდებათ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნების წარდგენა.

განმარტებითი შენიშვნები ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ

11.40 8.5 პუნქტის თანახმად, საწარმო განმარტებით შენიშვნაში, რომელშიც მიმოხილულია ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა, უნდა განმარტოს ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებისთვის გამოყენებული საფუძველი (ან საფუძველები) და ფინანსური ინსტრუმენტების მიმართ გამოყენებული ნებისმიერი სხვა სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელთა ცოდნა აუცილებელია ფინანსური ანგარიშგამოკვეთის გასაგებად.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება – ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების კატეგორიები

11.41 საწარმომ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, ან განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს ინფორმაცია ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების შესახებ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით, აგრეგირებულად, თითოეული შემდეგი კატეგორიის მიხედვით:

- (ა) რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები მოგებაში ან ზარალში ასახვით (11.14 (გ)(i), 12.8 და 12.9 პუნქტები);
- (ბ) ფინანსური აქტივები, რომლებიც წარმოადგენს ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ სავალლო ინსტრუმენტებს (11.14 (ა) პუნქტი);

- (გ) ფინანსური აქტივები, რომლებიც წარმოადგენს გაუფასურების თანხით შემცირებული თვითღირებულებით შეფასებულ წილობრივ ინსტრუმენტებს (11.14 (გ)(ii) და 12.8 და 12.9 პუნქტები);
- (დ) რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები, მოგებაში ან ზარალში ასახვით (12.8 და 12.9 პუნქტები);
- (ე) ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ვალდებულებები (11.14 (ა) პუნქტი);
- (ვ) გაუფასურების თანხით შემცირებული თვითღირებულებით შეფასებული სასესხო ვალდებულებები (11.14 (ბ) პუნქტი).

11.42 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებელს საშუალებას მისცემს, სწორად შეაფასოს ფინანსური ინსტრუმენტების მნიშვნელობა საწარმოს ფინანსური მდგომარეობისა და მისი საქმიანობის ფინანსური შედეგებისთვის. მაგალითად, გრძელვადიანი ნასესხები სახსრებისთვის ასეთი ინფორმაცია, როგორც წესი, იქნება სავალდებულების პირობები (როგორცაა საპროცენტო განაკვეთი, დაფარვის ვადა, გადახდის გრაფიკი და საწარმოს მიმართ სავალდებულებით განსაზღვრული შეზღუდვები).

11.43 რეალური ღირებულებით შეფასებული ყველა ფინანსური აქტივისა და ფინანსური ვალდებულებისთვის, საწარმომ უნდა განმარტოს რეალური ღირებულების განსაზღვრის საფუძველი, მაგალითად, აქტიური ბაზრის კოტირებული საბაზრო ფასი, ან შეფასების მეთოდი. როდესაც საწარმო რეალური ღირებულების დასადგენად შეფასების რომელიმე მეთოდს იყენებს, მან უნდა განმარტოს ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების თითოეული კატეგორიის რეალური ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებული დაშვებები. მაგალითად, თუ შესაფერისია, საწარმო წარმოადგენს ინფორმაციას გადახდის განაკვეთების, შეფასებული საკრედიტო დანაკარგების განაკვეთების, საპროცენტო განაკვეთების ან დისკონტირების განაკვეთების მიმართ გამოყენებული დაშვებების შესახებ.

11.44 თუ ისეთი წილობრივი ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება აღარ არის შესაძლებელი, რომელიც შეფასებული იყო რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით, საწარმომ ეს ფაქტი უნდა განმარტოს.

აღიარების შეწყვეტა

11.45 თუ საწარმომ ფინანსური აქტივი სხვა მხარეს გადასცა ისეთი გარიგების თანხმად, რომელიც არ აკმაყოფილებს აქტივის აღიარების შეწყვეტის კრიტერიუმებს (იხ. 11.33-11.35 პუნქტები), საწარმომ ასეთი ფინანსური აქტივების თითოეული კლასისთვის უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) აქტივების ხასიათი;
- (ბ) საკუთრებასთან დაკავშირებული რისკებისა და სარგებლის ხასიათი, რომელიც საწარმოსთან რჩება;
- (გ) ყველა იმ აქტივისა და მასთან დაკავშირებული ვალდებულების საბალანსო ღირებულება, რომელთა აღიარებასაც განაგრძობს საწარმო.

უზრუნველყოფა

11.46 როდესაც საწარმო ფინანსურ აქტივს იყენებს ვალდებულების ან პირობითი ვალდებულების უზრუნველყოფის სახით, მან უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) უზრუნველყოფის სახით გადაცემული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულება;
- (ბ) გირავნობის პირობები.

სასესხო ვალდებულებების შეუსრულებლობა და დარღვევა

11.47 საანგარიშგებო თარიღისთვის აღიარებული იმ სასესხო ვალდებულებების შესახებ, რომელთა პირობებიც არ სრულდება, ან დარღვეულია ძირითადი თანხის, პროცენტის, ვალის დაფარვის ფონდის ან დაფარვის პირობები და საანგარიშგებო თარიღისთვის სიტუაცია არ გამოსწორებულია, საწარმომ უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) დეტალები ვალდებულებების შეუსრულებლობის ან დარღვევის შესახებ;
- (ბ) შესაბამისი სასესხო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის; და
- (გ) მოხდა თუ არა შეუსრულებელი ვალდებულებების დაფარვა, ან სასესხო ვალდებულების პირობები ხომ არ შეიცვალა ახალი პირობებით მანამ, სანამ გაიცემოდა ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის ნებართვა.

შემოსავლების, ხარჯების, შემოსულობისა და ზარალის მუხლები

11.48 საწარმომ შემოსავლების, ხარჯების, შემოსულობის ან ზარალის მუხლებისთვის უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) შემოსავლები, ხარჯები, შემოსულობა ან ზარალი, მათი რეალური ღირებულებების ცვლილებების ჩათვლით, რომლებიც აღიარებულია:
  - (i) ფინანსურ აქტივებთან დაკავშირებით, რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
  - (ii) ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებით, რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
  - (iii) ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ აქტივებთან დაკავშირებით;
  - (iv) ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებით;
- (ბ) საპროცენტო შემოსავლების მთლიანი თანხა და საპროცენტო ხარჯების მთლიანი თანხა (რომლებიც გაანგარიშებულია ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით) იმ ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც შეფასებული არ არის რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- (გ) გაუფასურების ზარალის თანხა ფინანსური აქტივის თითოეული კატეგორიისთვის.

მე-12 განყოფილება – სხვა ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებული საკითხები

განმარტებითი შენიშვნები ჰეჯირების აღრიცხვის შესახებ

12.26 საწარმომ, რომელიც წინამდებარე განყოფილების მოთხოვნებს იყენებს, განმარტებით შენიშვნებში სრულად უნდა ასახოს ის ინფორმაცია, რომელიც მოითხოვება მე-11 განყოფილებით და ამ ინფორმაციაში გაითვალისწინოს ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც მიეკუთვნება როგორც მე-12 განყოფილების, ასევე მე-11 განყოფილების მო-

ქმედების სფეროებს. ამასთან, თუ საწარმო იყენებს ჰეჯირების აღრიცხვას, მან დამატებით უნდა წარმოადგინოს 12.27–12.29 პუნქტებით გათვალისწინებული ინფორმაციაც.

12.27 საწარმომ 12.17 პუნქტში აღწერილი ოთხი ტიპის რისკის ჰეჯირებასთან დაკავშირებით, თითოეულისთვის ცალ-ცალკე უნდა წარმოადგინოს შემდეგი სახის ინფორმაცია:

- (ა) ჰეჯირების აღწერა;
- (ბ) ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების აღწერა, რომლებიც კლასიფიცირებულია, როგორც ჰეჯირების ინსტრუმენტები, ასევე მათი რეალური ღირებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის;
- (გ) ჰეჯირებული რისკების ხასიათის, მათ შორის, ჰეჯირებული მუხლის აღწერა.

12.28 თუ საწარმო ჰეჯირების აღრიცხვას იყენებს ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთის რისკის, ან თავისი საქონლის ფასის რისკის (12.19–12.22 პუნქტები) ჰეჯირებისთვის, მან უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) ჰეჯირების ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების ცვლილების თანხა, რომელიც აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში;
- (ბ) ჰეჯირებული მუხლის რეალური ღირებულების ცვლილების თანხა, რომელიც აღიარებულია მოგებაში ან ზარალში.

12.29 თუ საწარმო ჰეჯირების აღრიცხვას იყენებს ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის რისკის, სავალუტო რისკის, საქონლის ფასის რისკისთვის მყარი ვალდებულების ან მაღალი ალბათობის მქონე პროგნოზირებული გარიგების ფარგლებში, ან უცხოურ ქვედანაყოფში განხორციელებული წმინდა ინვესტიციებისთვის (12.23–12.25 პუნქტები), მან უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) პერიოდები, როდესაც მოსალოდნელია ფულადი ნაკადების წარმოშობა და როდესაც მოსალოდნელია, რომ ისინი გავლენას იქონიებს მოგებაზე ან ზარალზე;
- (ბ) ნებისმიერი პროგნოზირებული გარიგების აღწერა, რომლისთვისაც საწარმო ადრე იყენებდა ჰეჯირების აღრიცხვას, მაგრამ მისი წარმოშობა აღარ არის მოსალოდნელი;
- (გ) იმ ჰეჯირების ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების ცვლილების თანხა, რომელიც აღიარებული იყო საკუთარ კაპიტალში პერიოდის განმავლობაში (პუნქტი 12.23);

- (დ) თანხა, რომლის რეკლასიფიკაციაც საწარმომ განახორციელა სხვა სრული შემოსავლიდან პერიოდის მოგებაში ან ზარალში (პუნქტი 12.23 და 12.25);
- (ე) ჰეჯირების ინსტრუმენტის რეალური ღირებულების ნებისმიერი ზედმეტობა მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების რეალურ ღირებულებაზე, რომელიც აღიარებული იყო მოგებაში ან ზარალში (პუნქტი 12.24).

მე-13 განყოფილება – სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები

განმარტებითი შენიშვნები

13.22 ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში საწარმომ უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების შესაფასებლად გამოყენებული საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკა, მათ შორის, გამოყენებული თვითღირებულების ფორმულა;
- (ბ) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების საბალანსო ღირებულება აგრეგირებულად და მათი საბალანსო ღირებულებები მოცემული საწარმოს შესაფერისი საკლასიფიკაციო ჯგუფების მიხედვით;
- (გ) იმ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების თვითღირებულება, რომელიც აღიარებულია მიმდინარე პერიოდის ხარჯად;
- (დ) აღიარებული გაუფასურების ზარალი, ან აღდგენილი გაუფასურების ზარალი, რომელიც ასახულია მოგებაში ან ზარალში, 27-ე განყოფილების შესაბამისად;
- (ე) იმ სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც ჩადებულია გირაოში, როგორც ვალდებულებების უზრუნველყოფა.

მე-14 განყოფილება – ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში

ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა

14.11 მეკავშირე საწარმოში განხორციელებულ ინვესტიციას ინვესტორმა უნდა მიანიჭოს გრძელვადიანი აქტივების კლასიფიკაცია.

განმარტებითი შენიშვნები

- 14.12 განმარტებით შენიშვნებში ინვესტორმა უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციებისთვის გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკა;
  - (ბ) მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების საბალანსო ღირებულება (იხ. პუნქტი 4.2 (კ));
  - (გ) იმ ინვესტიციების რეალური ღირებულება, რომლებიც აღირიცხება კაპიტალ-მეთოდით და რომელთათვისაც არსებობს გამოქვეყნებული კოტირებული ფასი.
- 14.13 მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული იმ ინვესტიციებისათვის, რომლებიც აღრიცხულია თვითღირებულების მოდელით, განმარტებით შენიშვნებში უნდა აისახოს შემოსავლის სახით აღიარებული დივიდენდებისა და სხვა სახის განაწილებების ოდენობა.
- 14.14 მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული იმ ინვესტიციებისათვის, რომლებიც აღრიცხულია კაპიტალ-მეთოდით, განმარტებით შენიშვნებში ინვესტორმა ცალ-ცალკე უნდა აჩვენოს თავისი წილი ამგვარი მეკავშირე საწარმოს მოგებაში ან ზარალში და წილი მეკავშირე საწარმოს შეწყვეტილ ოპერაციებში.
- 14.15 მეკავშირე საწარმოებში განხორციელებული იმ ინვესტიციებისათვის, რომლებიც აღრიცხულია რეალური ღირებულების მოდელით, ინვესტორმა განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაცია უნდა ასახოს 11.41–11.44 პუნქტების მიხედვით.

მე-15 განყოფილება – ინვესტიციები ერთობლივ საქმიანობაში

განმარტებითი შენიშვნები

- 15.19 განმარტებით შენიშვნებში ინვესტორმა უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) სააღრიცხვო პოლიტიკა, რომელსაც იყენებს ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში თავისი წილის აღიარებისათვის;
  - (ბ) ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში განხორციელებული ინვესტიციების საბალანსო ღირებულება (იხ. პუნქტი 4.2(ლ));
  - (გ) ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებში განხორციელებული იმ ინვესტიციების რეალური ღირებულება, რომლებიც აღირიცხება კაპიტალ-მეთოდით და რომელთათვისაც არსებობს გამოქვეყნებული კოტირებული ფასი;
  - (დ) ინვესტორის მიერ ერთობლივ საქმიანობასთან დაკავშირებით აღებული ვალდებულებების აგრეგირებული სიდიდე და თავისი წილი სხვა ინვესტორებთან ერთად აღებულ საინვესტიციო ვალდებულებებში, ასევე თავისი წილი თავად ერთობლივი საქმიანობის საინვესტიციო ვალდებულებებში.
- 15.20 კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხულ ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებთან დაკავშირებით, სრულუფლებიანმა მონაწილემ განმარტებით შენიშვნებში დამატებით უნდა ასახოს ინფორმაცია 14.14 პუნქტის მოთხოვნების მიხედვითაც, რომლებიც ეხება კაპიტალ-მეთოდით აღრიცხულ ინვესტიციებს.
- 15.21 რეალური ღირებულებით აღრიცხულ ერთობლივად კონტროლირებად საწარმოებთან დაკავშირებით, სრულუფლებიანმა მონაწილემ განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაცია უნდა ასახოს 11.41–11.44 პუნქტების შესაბამისად.

მე-16 განყოფილება – საინვესტიციო ქონება

განმარტებითი შენიშვნები

- 16.10 საწარმომ თითოეული საინვესტიციო ქონებისთვის, რომელიც აღრიცხულია რეალური ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ასახვით (იხ. პუნქტი 16.7), განმარტებით შენიშვნებში უნდა აღწეროს:
- (ა) საინვესტიციო ქონების რეალური ღირებულების დასადგენად გამოყენებული მეთოდები და მნიშვნელოვანი დაშვებები;
  - (ბ) რამდენად ეფუძნება საინვესტიციო ქონების (რომელიც აღიარებულია ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან შენიშვნებშია განმარტებული) რეალური ღირებულება ისეთი დამოუკიდებელი შემფასებლის შეფასებას, რომელსაც გააჩნია აღიარებული და შესაფერისი პროფესიული კვალიფიკაცია და უახლესი გამოცდილება იმავე ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის საინვესტიციო ქონების შეფასებაში, როგორც შესაფასებელი საინვესტიციო ქონებაა. თუ ამგვარი შეფასება არ გაკეთებულა, ეს ფაქტი საჭიროებს განმარტებას;
  - (გ) საინვესტიციო ქონების რეალიზაციის შესაძლებლობასთან, ან რეალიზაციიდან მიღებული შემოსავლისა და შემოსულობების გადარიცხვასთან დაკავშირებული შეზღუდვების არსებობა და ამ შეზღუდვების სიდიდე;
  - (დ) ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული ვალდებულებები საინვესტიციო ქონების შესყიდვაზე, მშენებლობაზე ან რეკონსტრუქციაზე, ან რემონტის ჩატარებაზე, მიმდინარე ტექნოლოგიურებაზე ან გაუმჯობესებაზე;
  - (ე) საინვესტიციო ქონების პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსთვის არსებული საბალანსო ღირებულებების შეჯერება ისე, რომ ცალ-ცალკე იყოს ნაჩვენები:
    - (i) შემოსვლა, სადაც ცალკე იქნება გამოყოფილი საინვესტიციო ქონების შემოსვლა, რომელიც განპირობებულია საწარმოთა გაერთიანების მეშვეობით შექმნილი;
    - (ii) რეალური ღირებულების კორექტირებებიდან წარმოქმნილი წმინდა შემოსულობა ან ზარალი;
    - (iii) საინვესტიციო ქონების გადატანა ძირითადი საშუალებების კლასიფიკაციაში იმ შემთხვევაში, როდესაც მისი რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება აღარ არის შესაძლებელი მიზანშეუწონელი დანახარჯების, ან ძალისხმევის გარეშე (იხ. პუნქტი 16.8);

(iv) საინვესტიციო ქონების გადატანა სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობებისა და მესაკუთრის მიერ დაკავებული ქონების კლასიფიკაციაში, ან პირიქით;

(v) სხვა ცვლილებები.

ამგვარი შეჯერების წარმოდგენა საწარმოს არ ევალუა წინა პერიოდებისთვის.

16.11 მე-20 განყოფილების მიხედვით, საინვესტიციო ქონების მესაკუთრე განმარტებით შენიშვნებში საიჯარო ხელშეკრულებების შესახებ ასახავს იმ ინფორმაციას, რომელიც მოეთხოვებათ მეიჯარეებს. საწარმო, რომელსაც საინვესტიციო ქონება აღებული აქვს ფინანსური ან ჩვეულებრივი იჯარით, განმარტებით შენიშვნებში ფინანსური იჯარის ხელშეკრულებებისთვის ასახავს მოიჯარეებისთვის მოთხოვნილ ინფორმაციას, ხოლო ჩვეულებრივი იჯარის ხელშეკრულებებისთვის – მეიჯარეებისთვის მოთხოვნილ ინფორმაციას.

მე-17 განყოფილება – ძირითადი საშუალებები

განმარტებითი შენიშვნები

17.31 საწარმომ ძირითადი საშუალებების თითოეული კლასისთვის, რომელიც 4.11(ა) ქვეპუნქტის შესაბამისად საწარმოსთვის შესაფერისად მიიჩნევა, ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

(ა) პირვანდელი ღირებულების განსაზღვრისთვის გამოყენებული შეფასების საფუძველი;

(ბ) ცვეთის დარიცხვისთვის გამოყენებული მეთოდები;

(გ) სასარგებლო მომსახურების ვადები ან გამოყენებული ცვეთის ნორმები;

(დ) პირვანდელი ღირებულება და დაგროვილი ცვეთა (აგრეგირებული დაგროვილ გაუფასურების ზარალთან ერთად) საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსათვის;

(ე) პერიოდის საწყისი და საბოლოო საბალანსო ღირებულებების შეჯერება, სადაც ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები:

(i) შემოსვლა;

(ii) გასვლა;

- (iii) შექმნა საწარმოთა გაერთიანების გზით;
- (iv) ძირითადი საშუალებების გადატანა საინვესტიციო ქონების კლასიფიკაციაში იმ შემთხვევაში, თუ რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება უკვე გახდა შესაძლებელი (იხ. პუნქტი 16.8);
- (v) გაუფასურების ზარალი, რომელიც აღიარებული ან ანუ-ღირებულია (აღდგენილია) მოგებაში ან ზარალში 27-ე განყოფილების შესაბამისად;
- (vi) ცვეთა;
- (vii) სხვა ცვლილებები.

ამგვარი შეჯერების წარმოდგენა საწარმოს არ ევალუა წინა პერიოდებისთვის.

17.32 გარდა ზემოაღნიშნულისა, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში ასევე უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) ძირითადი საშუალებების საკუთრების უფლებაზე შეზღუდვების არსებობის ფაქტები და ამ ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულებები, ასევე ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად და-გირავებული ძირითადი საშუალებების არსებობის ფაქტები და მათი საბალანსო ღირებულებები;
- (ბ) სახელშეკრულებო ვალდებულებების თანხა, რომლებიც ეხება ძირითადი საშუალებების შექმნას.

მე-18 განყოფილება – არამატერიალური აქტივები გუდვილის გარდა

განმარტებითი შენიშვნები

18.27 საწარმომ არამატერიალური აქტივების თითოეული კლასისთვის გან-მარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) სასარგებლო მომსახურების ვადები ან გამოყენებული ამორტიზა-ციის ნორმები;
- (ბ) გამოყენებული ამორტიზაციის მეთოდები;
- (გ) პირვანდელი ღირებულება და დაგროვილი ამორტიზაცია (აგრე-ვირებული დაგროვილ გაუფასურების ზარალთან ერთად) პერი-ოდის დასაწყისისა და ბოლოსათვის;

- (დ) სრული შემოსავლის ანგარიშგების (და მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების, თუ წარდგენილია) ის მუხლ(ებ)ი, რომელშიც ჩართულია არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია;
- (ე) პერიოდის საწყისი და საბოლოო საბალანსო ღირებულებების შეჯერება, სადაც ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები:
  - (i) შემოსვლა;
  - (ii) გასვლა;
  - (iii) შეძენა საწარმოთა გაერთიანების გზით;
  - (iv) ამორტიზაცია;
  - (v) გაუფასურების ზარალი;
  - (vi) სხვა ცვლილებები.

ამგვარი შეჯერების წარმოდგენა საწარმოს არ ევალუა წინა პერიოდებისთვის.

18.28 საწარმომ ასევე უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) ფინანსური ანგარიშგებისათვის არსებითი ნებისმიერი ინდივიდუალური არამატერიალური აქტივის აღწერა, მისი საბალანსო ღირებულება და დარჩენილი ამორტიზაციის პერიოდი;
- (ბ) სახელმწიფო გრანტის მეშვეობით შეძენილი და თავდაპირველად რეალური ღირებულებით აღიარებული არამატერიალური აქტივებისათვის (იხ. პუნქტი 18.12):
  - (i) ამ აქტივების რეალური ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას; და
  - (ii) მათი საბალანსო ღირებულება.
- (გ) არამატერიალური აქტივების საკუთრების უფლებაზე შეზღუდვების არსებობის ფაქტები და ამ აქტივების საბალანსო ღირებულებები, ასევე ვალდებულებების უზრუნველსაყოფად დაგირავებული არამატერიალური აქტივების არსებობის ფაქტები და მათი საბალანსო ღირებულებები;
- (დ) სახელშეკრულებო ვალდებულებების თანხა, რომლებიც ეხება არამატერიალური აქტივების შეძენას.

18.29 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა აჩვენოს პერიოდის განმავლობაში ხარჯის სახით აღიარებული სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტურო სამუშაოებზე გაწეული დანახარჯების აგრეგირებული თანხა (ანუ ის დანახარჯები, რომლებიც სამეცნიერო-კვლევით და საცდელ-საკონსტრუქტურო სამუშაოებზე გაწეულია საწარმოს ფარგლებში და არ იყო კაპიტალიზებული სხვა აქტივის თვითღირებულებაში, რომელიც აკმაყოფილებს ამ ფასს-ით განსაზღვრულ აღიარების კრიტერიუმებს).

მე-19 განყოფილება – საწარმოთა გაერთიანება და გუდვილი

განმარტებითი შენიშვნები იმ საწარმოთა გაერთიანებისთვის, რომლებიც განხორციელდა საანგარიშგებო პერიოდში

19.25 თითოეული საწარმოთა გაერთიანებისთვის, რომელიც განხორციელდა საანგარიშგებო პერიოდში, მყიდველმა საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) გაერთიანებული საწარმოების ან სამეურნეო ერთეულების სახელწოდებები და აღწერა;
- (ბ) შეძენის თარიღი;
- (გ) შეძენილი ხმის უფლების მქონე წილობრივი ინსტრუმენტების პროცენტული მაჩვენებელი;
- (დ) საწარმოთა გაერთიანების ღირებულება და მისი კომპონენტების აღწერა (როგორცაა ფულადი სახსრები, წილობრივი ინსტრუმენტები და სავალ ინსტრუმენტები);
- (ე) შეძენის თარიღით აღიარებული თანხები აქტივების, ვალდებულებებისა და პირობითი ვალდებულებების თითოეული კლასისთვის, მათ შორის გუდვილისთვის;
- (ვ) მოგებაში ან ზარალში 19.24 პუნქტის შესაბამისად აღიარებული ნებისმიერი ზედმეტობის თანხა, სრული შემოსავლის ანგარიშგების (ასევე მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების, როდესაც ხდება მისი წარდგენა) იმ მუხლის მითითებით, სადაც აისახა აღნიშნული მეტობის თანხა.

განმარტებითი შენიშვნები ყველა საწარმოთა გაერთიანებისთვის

19.26 მყიდველმა საწარმომ უნდა აჩვენოს გუდვილის საბალანსო ღირებულების შეჯერება საანგარიშგებო პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსთვის, სადაც ცალკე გამოყოფს:

- (ა) ცვლილებებს, რომლებიც გამოწვეულია საწარმოთა ახალი გაერთიანების შედეგად;
- (ბ) გაუფასურების ზარალს;
- (გ) გასულ პერიოდებში შეძენილი საწარმოების გასვლას;
- (დ) სხვა ცვლილებებს.

ამგვარი შეჯერების წარმოდგენა საწარმოს არ ევალუა წინა პერიოდებისთვის.

მე-20 განყოფილება – იჯარა

მოიჯარის ფინანსური ანგარიშგება – ფინანსური იჯარა

20.13 მოიჯარემ ფინანსური იჯარის შესახებ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გახსნას შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) აქტივების თითოეული კლასისთვის საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული წმინდა საბალანსო ღირებულება;
- (ბ) მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების მთლიანი თანხა საანგარიშგებო პერიოდის დასასრულისთვის, თითოეული შემდეგი პერიოდის მიხედვით:
  - (i) არა უგვიანეს ერთი წლისა;
  - (ii) ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა; და
  - (iii) ხუთი წლის შემდეგ.

(გ) მოიჯარის მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულებების ზოგადი აღწერა, რომელიც მოიცავს, მაგალითად, ინფორმაციას პირობითი საიჯარო ქირის შესახებ, იჯარის განახლების ან აქტივის შესყიდვის უფლებების არსებობას და პირობებს, ცვალებადი გადახდის პირობებს, ასევე ქვეიჯარებსა და საიჯარო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ შეზღუდვებს.

20.14 გარდა ამისა, აუცილებელია მე-17, მე-18, 27-ე და 34-ე განყოფილებებში განსაზღვრული მოთხოვნების გათვალისწინება აქტივების შესახებ განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გახსნასთან დაკავშირებით, თუ მოიჯარეს ასეთი სახის აქტივები აღებული აქვს ფინანსური იჯარის საფუძველზე.

მოიჯარის ფინანსური ანგარიშგება – ჩვეულებრივი იჯარა

20.16 მოიჯარემ ჩვეულებრივი იჯარის შესახებ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გახსნას შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელების მთლიანი თანხა, რომლებიც დაკავშირებულია შეუქცევადი ჩვეულებრივი იჯარის ხელშეკრულებებთან, თითოეული შემდეგი პერიოდის მიხედვით:
  - (i) არა უგვიანეს ერთი წლისა;
  - (ii) ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა; და
  - (iii) ხუთი წლის შემდეგ;
- (ბ) ხარჯად აღიარებული საიჯარო გადასახდელები;
- (გ) მოიჯარის მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულებების ზოგადი აღწერა, რომელიც მოიცავს, მაგალითად, ინფორმაციას პირობითი საიჯარო ქირის შესახებ, იჯარის განახლების ან აქტივის შესყიდვის უფლებების არსებობას და პირობებს, ცვალებადი გადახდის პირობებს, ასევე ქვეიჯარებსა და საიჯარო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ შეზღუდვებს.

მეიჯარის ფინანსური ანგარიშგება – ფინანსური იჯარა

20.23 მეიჯარეებმა ფინანსური იჯარის შესახებ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინონ შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული მთლიანი საიჯარო ინვესტიციის შეჯერება, საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის მისაღებ მინიმალურ საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებულ ღირებულებასთან. ამასთან, მეიჯარემ დამატებით უნდა გახსნას ინფორმაცია მთლიანი საიჯარო ინვესტიციისა და მისაღები მინიმალური საიჯარო გადასახდელების დისკონტირებული ღირებულების შესახებ საანგარიშგებო თარიღის მდგომარეობით, თითოეული შემდეგი პერიოდისათვის:

- (i) არა უგვიანეს ერთი წლისა;
  - (ii) ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა; და
  - (iii) ხუთი წლის შემდეგ.
- (ბ) გამოუმუშავებელი ფინანსური შემოსავალი;
- (გ) არაგარანტირებული ნარჩენი ღირებულება, რომელიც ზრდის მეიჯარის სარგებელს;
- (დ) მინიმალურ საიჯარო გადასახდელებთან დაკავშირებული საეჭვო ვალების ანარიცხის მთლიანი თანხა;
- (ე) მიმდინარე პერიოდის შემოსავლის სახით აღიარებული პირობითი საიჯარო ქირა;
- (ვ) მეიჯარის მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულებების ზოგადი აღწერა, რომელიც მოიცავს, მაგალითად, ინფორმაციას პირობითი საიჯარო ქირის შესახებ, იჯარის განახლების ან აქტივის შესყიდვის უფლებების არსებობას და პირობებს და ცვალებადი გადახდის პირობებს, ასევე ქვეიჯარებს და საიჯარო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ შეზღუდვებს.

მეიჯარის ფინანსური ანგარიშგება – ჩვეულებრივი იჯარა

20.30 ჩვეულებრივი იჯარის შესახებ მეიჯარეებმა განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინონ შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) მომავალი მინიმალური საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც დაკავშირებულია შეუქცევადი ჩვეულებრივი იჯარის ხელშეკრულებებთან, თითოეული შემდეგი პერიოდის მიხედვით:
- (i) არა უგვიანეს ერთი წლისა;
  - (ii) ერთი წლის შემდეგ და არა უგვიანეს ხუთი წლისა; და
  - (iii) ხუთი წლის შემდეგ.
- (ბ) საანგარიშგებო პერიოდში შემოსავალში აღიარებული პირობითი საიჯარო ქირების მთლიანი თანხა;
- (გ) მეიჯარის მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულებების ზოგადი აღწერა, რომელიც მოიცავს, მაგალითად, ინფორმაციას პირობითი საიჯარო ქირის შესახებ, იჯარის განახლების ან აქტივის შესყიდვის უფლებების არსებობას, ცვალებადი გადახდის პირობ-

ებს და საიჯარო ხელშეკრულებებით გათვალისწინებულ შეზღუდვებს.

20.31 გარდა ამისა, ჩვეულებრივი იჯარით გაცემულ აქტივებთან დაკავშირებით საწარმომ ასევე უნდა წარმოადგინოს მე-17, მე-18, 27-ე და 34-ე განყოფილებებით მეიჯარეებისთვის განსაზღვრული ინფორმაცია.

უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციები

20.35 მოიჯარისა და მეიჯარისათვის განკუთვნილი, განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის გამჟღავნების მოთხოვნები ეხება აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციებსაც. მნიშვნელოვანი საიჯარო ხელშეკრულებების ზოგადი აღწერის მოთხოვნა მოიცავს ინფორმაციის გახსნას აქტივის უკუიჯარის პირობით გაყიდვის ოპერაციების ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სპეციფიკური თუ განსაკუთრებული დებულებების, ან პირობების შესახებ.

21-ე განყოფილება – ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები

განმარტებითი შენიშვნები ანარიცხების შესახებ

21.14 საწარმომ ანარიცხების თითოეული კლასისთვის განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:

(ა) შეჯერება, სადაც ნაჩვენებია უნდა იყოს:

- (i) საბალანსო ღირებულება მოცემული პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსათვის;
- (ii) მოცემულ პერიოდში დამატებით შექმნილი ანარიცხები, მათ შორის კორექტირებები, რომლებიც გამოწვეულია დისკონტირებული თანხის შეფასების ცვლილებით;
- (iii) ანარიცხების საპირისპიროდ მოცემულ პერიოდში დარიცხული გაწეული ხარჯები; და
- (iv) გამოუყენებელი თანხები, რომლებიც მიმდინარე პერიოდში აღდგენილ იქნა უკუგატარებით;

- (ბ) მოვალეობის არსის მოკლე აღწერა და საწარმოდან ეკონომიკური სარგებლის გასვლის მოსალოდნელი მოცულობა და დრო;
  - (გ) ეკონომიკური სარგებლის გასვლის მოცულობასა და დროსთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის ნიშნების აღწერა;
  - (დ) ნებისმიერი მოსალოდნელი კომპენსაციის თანხის ოდენობა იმ აქტივის ღირებულების მითითებით, რომელიც აღიარდა ამ მოსალოდნელი კომპენსაციისთვის
- არ მოითხოვება წინა პერიოდების შესადარისი ინფორმაციის გამჟღავნება.

განმარტებითი შენიშვნები პირობითი ვალდებულებების შესახებ

21.15 თუ ვალდებულების დასაფარად საჭირო ეკონომიკური სარგებლის გასვლა შორეულ მომავალში არ არის მოსალოდნელი, სხვა შემთხვევებში, საწარმომ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული პირობითი ვალდებულების თითოეული კლასისათვის განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს პირობითი ვალდებულების არსის მოკლე აღწერა, ხოლო როდესაც შესაძლებელია:

- (ა) მისი გავლენის ფინანსური შედეგის შეფასება 21.7–21.11 პუნქტების შესაბამისად;
- (ბ) ეკონომიკური სარგებლის გასვლის მოცულობასა და დროსთან დაკავშირებული განუსაზღვრელობის ნიშნების აღწერა; და
- (გ) ნებისმიერი კომპენსაციის შესაძლებლობა.

თუ შეუძლებელია ზემოაღნიშნული მოთხოვნილი ინფორმაციიდან რომელიმეს ასახვა განმარტებით შენიშვნებში, თავად ეს ფაქტი უნდა დაფიქსირდეს.

განმარტებითი შენიშვნები პირობითი აქტივების შესახებ

21.16 როდესაც ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა საწარმოში სავარაუდოა (უფრო მოსალოდნელია, ვიდრე არა), მაგრამ ფაქტობრივად გარკვეული არ არის, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს არსებული პირობითი აქტივების მოკლე აღწერა, ხოლო თუ მიზანშეუწონელი დანახარჯებისა და ძალისხმევების გარეშე შესაძლებელია მათი გავლენის ფინანსური

შედეგის შეფასება, მაშინ ასევე უნდა აჩვენოს ამ აქტივების გავლენის შედეგად განპირობებული ფინანსური შედეგიც, რომელიც შეფასებული იქნება 21.7–21.11 პუნქტებით განსაზღვრული პრინციპების შესაბამისად. თუ შეუძლებელია ამგვარი ინფორმაციის წარმოდგენა, თავად ეს ფაქტი უნდა დაფიქსირდეს.

ზიანის მომტანი განმარტებითი შენიშვნები

21.17 უკიდურესად იშვიათ შემთხვევებში, 21.14–21.16 პუნქტებით გათვალისწინებული ყველა ან ზოგიერთი ინფორმაციის განმარტებით შენიშვნებში ასახვამ შესაძლებელია სერიოზული ზიანი მიაყენოს საწარმოს პოზიციას სხვა მხარეებთან დავაში, რომელიც ეხება ანარიცხს, პირობით ვალდებულებას ან პირობით აქტივს. ასეთ შემთხვევებში, საჭირო არ არის ამ ინფორმაციის ასახვა, მაგრამ საწარმომ უნდა აღწეროს დავის ზოგადი შინაარსი, მიუთითოს, რომ არა აქვს წარმოდგენილი მოთხოვნილი ინფორმაცია და ასხნას ამის მიზეზები.

22-ე განყოფილება – ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი

წინამდებარე განყოფილება არ შეიცავს მოთხოვნებს ინფორმაციის წარდგენის შესახებ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ან განმარტებით შენიშვნებში (მაგრამ იხილეთ 4.12 და 4.13 პუნქტები).

23-ე განყოფილება – ამონაგები

ზოგადი ხასიათის ინფორმაცია ამონაგების შესახებ

23.30 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს:

- (ა) ამონაგების აღიარების სააღრიცხვო პოლიტიკა, მათ შორის, ისეთი ოპერაციების შესრულების სტადიის დასადგენად გამოყენებული მეთოდები, რომლებიც მომსახურების გაწევას ითვალისწინებს;
- (ბ) საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში ამონაგებად აღიარებული თანხა თითოეული კატეგორიის მიხედვით. აღნიშნული, როგორც მინიმუმი, უნდა მოიცავდეს შემდეგ კატეგორიებს:
  - (i) საქონლის გაყიდვა;

- (ii) მომსახურების გაწევა;
- (iii) პროცენტი;
- (iv) როიალტები;
- (v) დივიდენდები;
- (vi) საკომისოები;
- (vii) სახელმწიფო გრანტები;
- (viii) სხვა მნიშვნელოვანი ტიპის ამონაგები.

განმარტებითი შენიშვნები სამშენებლო კონტრაქტებთან დაკავშირებული ამონაგების შესახებ

23.31 განმარტებით შენიშვნებში საწარმომ უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში საკონტრაქტო ამონაგების სახით აღიარებული თანხა;
- (ბ) პერიოდის განმავლობაში აღიარებული საკონტრაქტო ამონაგების განსასაზღვრად გამოყენებული მეთოდები;
- (გ) დაუმთავრებელი კონტრაქტების შესრულების სტადიის განსაზღვრისთვის გამოყენებული მეთოდები.

23.32 საწარმომ ასევე უნდა წარადგინოს:

- (ა) როგორც აქტივი – სამშენებლო კონტრაქტებით გათვალისწინებულ სამუშაოებთან დაკავშირებით დამკვეთებისგან მისაღები ჯამური თანხა;
- (ბ) როგორც ვალდებულება – სამშენებლო კონტრაქტებით გათვალისწინებულ სამუშაოებთან დაკავშირებით დამკვეთებისთვის გადასახდელი ჯამური თანხა.

24-ე განყოფილება – სახელმწიფო გრანტები

განმარტებითი შენიშვნები

- 24.6 საწარმომ სახელმწიფო გრანტთან დაკავშირებით განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული სახელმწიფო გრანტების სასიათი და მოცულობა;
  - (ბ) სახელმწიფო გრანტთან დაკავშირებული ისეთი შეუსრულებელი პირობები და სხვა პირობითი მოვლენები, რომლებიც არ აღიარდა შემოსავალში; და
  - (გ) სახელმწიფოსგან მიღებული სხვა ფორმის დახმარებები, საიდანაც საწარმომ პირდაპირ მიიღო სარგებელი.
- 24.7 24.6(გ) ქვეპუნქტით მოთხოვნილი განმარტებით შენიშვნების მიზნებისთვის, სახელმწიფო დახმარება არის სახელმწიფოს ქმედება, რომელიც გულისხმობს ეკონომიკური დახმარების გაწევას რომელიმე კონკრეტული საწარმოს ან საწარმოთა ჯგუფისთვის, რომლებიც გარკვეულ კრიტერიუმებს აკმაყოფილებენ. ამის მაგალითია უფასო ტექნიკური ან მარკეტინგული კონსულტაციები, გარანტიებისა და უპროცენტო ან დაბალი საპროცენტო განაკვეთის მქონე სესხების გაცემა.

25-ე განყოფილება – სესხით სარგებლობასთან დაკავშირებული დანახარჯები

განმარტებითი შენიშვნები

- 25.3 5.5(ბ) პუნქტი მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებში ინფორმაციის წარმოდგენას ფინანსური დანახარჯების შესახებ. 11.48(ბ) პუნქტის მიხედვით, საწარმოს მოეთხოვება განმარტებით შენიშვნებში მთლიანი საპროცენტო ხარჯის ჩვენება (ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით) ისეთი ფინანსური ვალდებულებებისთვის, რომლებიც შეფასებული არ არის რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ეს განყოფილება სხვა ინფორმაციის გახსნას არ მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებში.

26-ე განყოფილება – წილობრივი გადახდა

განმარტებითი შენიშვნები

- 26.18 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა გახსნას ინფორმაცია ისეთი წილობრივი გადახდის გარიგებების სასიათისა და მასშტაბების შესახებ, რომლებიც არსებობდა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში:
- (ა) თითოეული ტიპის წილობრივი გადახდის შეთანხმების აღწერილობა, რომლებიც არსებობდა ნებისმიერ დროს საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში, მათ შორის თითოეული შეთანხმების ზოგადი პირობები და ვადები, როგორცაა უფლების გადაცემის მოთხოვნები, გამოყოფილი ოფციონების მაქსიმალური ვადა და გადახდის მეთოდი (მაგალითად, ფულადი სახსრებით, ან წილობრივი ინსტრუმენტებით). საწარმოს შეუძლია ზემოაღნიშნული ინფორმაციის აგრეგირება მნიშვნელოვნად მსგავსი ტიპის წილობრივი გადახდის გარიგებებისთვის;
  - (ბ) ოფციონების რაოდენობა და მათი გამოსაყენებელი საშუალო შეწონილი ფასი თითოეული შემდეგი კატეგორიის ოფციონისთვის:
    - (i) გადასახდელი (გადავადებული) პერიოდის დასაწყისისათვის;
    - (ii) პერიოდის განმავლობაში გამოყოფილი;
    - (iii) პერიოდის განმავლობაში გაუქმებული;
    - (iv) პერიოდის განმავლობაში გამოყენებული;
    - (v) პერიოდის განმავლობაში ვადაგასული;
    - (vi) გადასახდელი (გადავადებული), პერიოდის ბოლოსათვის;
    - (vii) გამოყენებადი, პერიოდის ბოლოსთვის.
- 26.19 წილობრივი ინსტრუმენტებით განსაზღვრული წილობრივი გადახდის გარიგებისთვის, საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა გახსნას ინფორმაცია იმის შესახებ, როგორ განისაზღვრა პერიოდის განმავლობაში მიღებული საქონლის ან მომსახურების რეალური ღირებულება, ან გამოყოფილი წილობრივი ინსტრუმენტების რეალური ღირებულება. თუ საწარმომ შეფასების რომელიმე მეთოდიკა გამოიყენა, უნდა განმარტოს მეთოდის არსი და მისი არჩევის მიზეზი.

- 26.20 ფულით განსაზღვრული წილობრივი გადახდის გარიგებისთვის საწარმომ უნდა ახსნას, როგორ მოხდა ვალდებულების შეფასება.
- 26.21 ისეთი წილობრივი გადახდის გარიგებისთვის, რომელშიც ცვლილებები შევიდა პერიოდის განმავლობაში, საწარმომ უნდა წარმოადგინოს ინფორმაცია ცვლილებების შესახებ.
- 26.22 თუ საწარმო არის ჯგუფის წილობრივი გადახდის გარიგების პროგრამის ნაწილი და ის წილობრივი გადახდის ხარჯს აღიარებს და აფასებს ჯგუფის მიერ აღიარებული ხარჯების დასაბუთებული განაწილების საფუძველზე, მან შენიშვნებში უნდა დააფიქსიროს თვითონ ეს ფაქტი და ასევე განმარტოს განაწილების საფუძველი (იხ. 26.16 პუნქტი).
- 26.23 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა წარმოადგინოს შემდეგი ინფორმაცია წილობრივი გადახდის გარიგებების გავლენის შესახებ საწარმოს საანგარიშგებო პერიოდის მოგებაზე, ან ზარალზე და მის ფინანსურ მდგომარეობაზე:
- (ა) მოცემულ პერიოდში მოგებაში, ან ზარალში აღიარებული მთლიანი ხარჯი;
  - (ბ) წილობრივი გადახდების გარიგებიდან წარმოქმნილი ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებების მთლიანი თანხა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს.

27-ე განყოფილება – აქტივების გაუფასურება

განმარტებითი შენიშვნები

- 27.32 საწარმომ 27.33 პუნქტში მითითებული აქტივების თითოეული კლასისათვის განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში მოგებაში ან ზარალში აღიარებული გაუფასურების ზარალის თანხა და სრული შემოსავლების ანგარიშგების (ასევე მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების, მისი წარდგენის შემთხვევაში) ის მუხლი (მუხლები), რომელიც მოიცავს გაუფასურების ზარალის თანხებს;

(ბ) საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში მოგებაში ან ზარალში აღიარებული გაუფასურების ზარალის კომპენსირების თანხა და სრული შემოსავლების ანგარიშგების (ასევე მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების, მისი წარდგენის შემთხვევაში) ის მუხლი (მუხლები), რომელშიც ასახულია გაუფასურების ზარალის კომპენსირება.

27.33 საწარმომ 27.32 პუნქტით მოთხოვნილი ინფორმაცია უნდა წარმოადგინოს აქტივების თითოეული შემდეგი კლასისათვის:

- (ა) სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობები;
- (ბ) ძირითადი საშუალებები (მათ შორის, თვითღირებულების მეთოდით ასახული საინვესტიციო ქონება);
- (გ) გუდვილი;
- (დ) არამატერიალური აქტივები, გუდვილის გარდა;
- (ე) ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში;
- (ვ) ინვესტიციები ერთობლივ საქმიანობაში.

28-ე განყოფილება – დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოები

განმარტებითი შენიშვნები მომუშავის მოკლევადიანი გასამრჯელოების შესახებ

28.39 ამ განყოფილებით არ მოითხოვება მომუშავის მოკლევადიანი გასამრჯელოების შესახებ სპეციფიკური ინფორმაციის გამჟღავნება განმარტებით შენიშვნებში.

განმარტებითი შენიშვნები დადგენილშენატანიანი პროგრამების შესახებ

28.40 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა ასახოს დადგენილშენატანიანი პროგრამისთვის ხარჯად აღიარებული თანხა. თუ საწარმო დაქირავებულთა ჯგუფის დადგენილგადასახდელიან პროგრამას განიხილავს, როგორც დადგენილშენატანიან პროგრამას, რადგან ხელმისაწვდომი ინფორმაცია საკმარისი არ არის იმ მეთოდის გამოსაყენებლად, რომელიც განკუთვნილია დადგენილგადასახდელიანი პროგრამების აღ-

რიცხვისთვის (იხ. პუნქტი 28.11), მან განმარტებით შენიშვნებში უნდა აღნიშნოს, რომ ეს არის დადგენილგადასახდელიანი პროგრამა და ახსნას მიზეზი, რატომ აღრიცხავს საწარმო მას, როგორც დადგენილშენატანიან პროგრამას. გარდა ამისა, უნდა გაამჟღავნოს ნებისმიერი ხელმისაწვდომი ინფორმაცია პროგრამის ნამეტის, ან დეფიციტის შესახებ (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) და რა გავლენას ახდენს ეს სიტუაცია საწარმოზე.

განმარტებითი შენიშვნები დადგენილგადასახდელიანი პროგრამების შესახებ

28.41 განმარტებით შენიშვნებში დადგენილგადასახდელიანი პროგრამების შესახებ (გარდა დამქირაველთა ჯგუფის დადგენილგადასახდელიანი პროგრამისა, რომელიც აღრიცხება, როგორც დადგენილშენატანიანი პროგრამა 28.11 პუნქტის მიხედვით და რომელსაც ეხება 28.40 პუნქტის მოთხოვნები) საწარმომ უნდა ასახოს შემდეგი ინფორმაცია. თუ საწარმოს ერთზე მეტი დადგენილგადასახდელიანი პროგრამა გააჩნია, განმარტებით შენიშვნებში მათ შესახებ ინფორმაცია შეიძლება აისახოს გაერთიანებულად, ან ცალ-ცალკე თითოეული პროგრამის მიხედვით, ან სხვანაირად დაჯგუფდეს ისე, რომ წარმოდგენილი ინფორმაცია მაქსიმალურად სასარგებლო იყოს მომხმარებლისთვის:

- (ა) პროგრამის ტიპის ზოგადი დახასიათება, დაფინანსების პოლიტიკის ჩათვლით;
- (ბ) აქტუარული შემოსულობის ან ზარალის აღიარების (მოგებაში ან ზარალში, ან სხვა სრულ შემოსავალში) საწარმოს სააღრიცხვო პოლიტიკა და პერიოდის განმავლობაში აღიარებული აქტუარული შემოსულობის ან ზარალის თანხა;
- (გ) სიტყვიერი განმარტება, თუ საწარმო იყენებს 28.19 პუნქტით გათვალისწინებულ შეღავათებს დადგენილგადასახდელიანი პროგრამის ვალდებულების შეფასებისას;
- (დ) თარიღი, როდესაც შესრულდა უკანასკნელად სრული აქტუარული მეთოდით შეფასება, ხოლო თუ ის არ ემთხვევა საანგარიგებო თარიღს, იმ კორექტირებების აღწერა, რომელიც განხორციელდა დადგენილგადასახდელიანი პროგრამის ვალდებულების შესაფასებლად საანგარიშგებო თარიღისთვის;
- (ე) დადგენილგადასახდელიანი პროგრამის ვალდებულების საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება, სადაც ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები გადახდილი გასამრჯელოები და სხვა ცვლილებები;

- (ვ) პროგრამის აქტივების რეალური ღირებულების საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება და ასევე აქტივად აღიარებული ნებისმიერი ანაზღაურების უფლების საწყისი და საბოლოო ნაშთების შეჯერება, სადაც, თუ შესაძლებელია, ცალ-ცალკე იქნება ნაჩვენები:
  - (i) შენატანები;
  - (ii) გადახდილი გასამრჯელოები; და
  - (iii) პროგრამის აქტივის სხვა ცვლილებები.
- (ზ) დადგენილგადასახდელიან პროგრამასთან დაკავშირებული ჯამური დანახარჯი ისე, რომ ცალ-ცალკე იყოს ნაჩვენები:
  - (i) მოგებაში ან ზარალში ხარჯის სახით აღიარებული თანხა; და
  - (ii) აქტივის თვითღირებულებაში ჩართული თანხა.
- (თ) თითოეული მნიშვნელოვანი კლასის პროგრამის აქტივებისთვის, რომელიც უნდა მოიცავდეს (მაგრამ არ შემოიფარგლება მარტო ამით) წილობრივ ინსტრუმენტებს, სავალო ინსტრუმენტებს, უძრავ ქონებას და ყველა სხვა აქტივს – ზემოაღნიშნული თითოეული მნიშვნელოვანი კლასის აქტივების პროცენტული წილი საანგარიშგებო თარიღისათვის არსებული პროგრამის ძლიანი აქტივების რეალურ ღირებულებაში, ან თანხობრივი რაოდენობა;
- (ი) პროგრამის აქტივების რეალურ ღირებულებაში ჩართული თანხა:
  - (i) საწარმოს საკუთარი ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კატეგორიისათვის; და
  - (ii) საწარმოს მიერ დაკავებული ნებისმიერი ქონების, ან საწარმოს მიერ გამოყენებული სხვა აქტივებისთვის.
- (კ) პროგრამის აქტივების ფაქტობრივი უკუგება;
- (ლ) გამოყენებული ძირითადი აქტუარული დაშვებები და, თუ შესაფერისია:
  - (i) დისკონტირების განაკვეთები;
  - (ii) პროგრამის ყველა აქტივისთვის – მოსალოდნელი უკუგების განაკვეთები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილი პერიოდებისთვის;

- (iii) ხელფასის მოსალოდნელი ზრდის ტემპები;
- (iv) სამედიცინო მომსახურების დანახარჯების ცვლილების ტენდენციები; და
- (v) სხვა გამოყენებული არსებითი აქტუარული დაშვებები.

საწარმოს არ მოეთხოვება (ე) და (ვ) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შეჯერებების წარმოდგენა წინა პერიოდებისთვის.

შვილობილმა საწარმომ, რომელიც დაქირავებულ მომუშავეთა გასამრჯელოებს აღიარებს და აფასებს ჯგუფისთვის აღიარებული ხარჯის დასაბუთებული განწილების საფუძველზე (იხ. პუნქტი 28.38), ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში უნდა აღწეროს ამგვარი განწილებისთვის გამოყენებული პოლიტიკა, ასევე უნდა გახსნას ინფორმაცია მთლიანი პროგრამის შესახებ (ა)–(ლ) ქვეპუნქტების შესაბამისად.

განმარტებითი შენიშვნები სხვა გრძელვადიანი გასამრჯელოების შესახებ

28.42 დაქირავებულ მომუშავეთათვის გათვალისწინებული თითოეული კატეგორიის სხვა გრძელვადიანი გასამრჯელოების შესახებ, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს გასამრჯელოს დახასიათება, ვალდებულების თანხა და დაფინანსების მოცულობა საანგარიშგებო თარიღისთვის.

განმარტებითი შენიშვნები შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოების შესახებ

28.43 დაქირავებულ მომუშავეთათვის გათვალისწინებული თითოეული კატეგორიის შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოების შესახებ, საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს გასამრჯელოს დახასიათება, სააღრიცხვო პოლიტიკა, ვალდებულების თანხა და დაფინანსების მოცულობა საანგარიშგებო თარიღისთვის.

28.44 როდესაც გაურკვეველია მომუშავეთა ის რაოდენობა, რომელიც შრომითი საქმიანობის შეწყვეტის გასამრჯელოების მიღების წინადადებაზე თანხმობას განაცხადებს, მაშინ არსებობს პირობითი ვალდებულება. 21-ე განყოფილების – „ანარეცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტეები“ – შესაბამისად, საწარმო ვალდებულია, განმარტებით

ტებით შენიშვნებში ასახოს ინფორმაცია პირობითი ვალდებულების შესახებ, თუ ვალდებულების დასაფარავად საწარმოდან ფულადი სახსრების გასვლა შორეულ მომავალში არ არის მოსალოდნელი.

29-ე განყოფილება – მოგების გადასახადი

მიმდინარე/გრძელვადიან მუხლებად კლასიფიკაცია

29.28 მიუხედავად იმისა, თუ საწარმოს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებული აქვს მიმდინარე და გრძელვადიან აქტივებად და მოკლევადიან და გრძელვადიან ვალდებულებებად, მან გადავადებულ საგადასახადო აქტივებს (ვალდებულებებს) არ უნდა მიანიჭოს, მიმდინარე აქტივების (მოკლევადიანი ვალდებულებების) კლასიფიკაცია.

ურთიერთგადაფარვა

29.29 საწარმომ მხოლოდ იმ შემთხვევაში უნდა განახორციელოს მიმდინარე საგადასახადო აქტივებისა და მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა, ან გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა, როდესაც მას აქვს ამ თანხების ჩათვლის იურიდიული ძალის მქონე უფლება და საწარმო ანგარიშსწორებას აპირებს ნეტო საფუძველზე, ან აქტივის რეალიზაციასა და ვალდებულების დაფარვას ერთდროულად აპირებს.

განმარტებითი შენიშვნები

29.30 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს ისეთი ინფორმაცია, რომელიც ფინანსური ანგარიშგების მომხმარებლებს დაეხმარება აღიარებულ ოპერაციებსა და სხვა მოვლენებთან დაკავშირებული მიმდინარე და გადავადებული გადასახადით განპირობებული საგადასახადო შედეგების ხასიათისა და ფინანსური გავლენის შეფასებაში.

29.31 საწარმომ ცალ-ცალკე უნდა აჩვენოს საგადასახადო ხარჯის (შემოსავლის) მთავარი კომპონენტები. საგადასახადო ხარჯის (შემოსავლის) მთავარი კომპონენტები შეიძლება მოიცავდეს:

- (ა) მიმდინარე საგადასახადო ხარჯს (შემოსავალს);
- (ბ) წინა საანგარიშგებო პერიოდების მიმდინარე გადასახადის კორექტირების თანხებს, რომლებიც აღიარებულია მიმდინარე პერიოდში;
- (გ) გადავადებული საგადასახადო ხარჯის (შემოსავლის) თანხას, რომელიც დაკავშირებულია დროებითი სხვაობების წარმოშობასა და ანულირებასთან;
- (დ) გადავადებული საგადასახადო ხარჯის (შემოსავლის) თანხას, რომელიც დაკავშირებულია საგადასახადო განაკვეთებში მომხდარ ცვლილებასთან, ან ახალი გადასახადების შემოღებასთან;
- (ე) გავლენას (განსხვავებას) გადავადებულ საგადასახადო ხარჯზე, რომელიც წარმოიშობა საგადასახადო ორგანოების შემოწმების შესაძლო შედეგებით განპირობებული ცვლილებით (იხ. პუნქტი 29.24);
- (ვ) გადავადებული საგადასახადო ხარჯის კორექტირების თანხებს, რომელიც წარმოიშობა საწარმოს ან მისი აქციონერების საგადასახადო სტატუსის ცვლილების შედეგად;
- (ზ) შეფასების ანარიცხში მომხდარ ცვლილებას (იხ. პუნქტები 29.21 და 29.22);
- (თ) საგადასახადო ხარჯის თანხას, რომელიც დაკავშირებულია სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებასა და შეცდომებთან (იხილეთ მე-10 განყოფილება – „სააღრიცხვო პოლიტიკა, შეფასებები და შეცდომები“).

29.32 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში ცალკე უნდა ასახოს ასევე შემდეგი ინფორმაცია:

- (ა) მიმდინარე და გადავადებული გადასახადის მთლიანი თანხა იმ მუხლებისთვის, რომლებიც აღიარებულია, როგორც სხვა სრული შემოსავლის ელემენტები;
- (ბ) საგადასახადო ორგანოებისთვის და სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში წარდგენილ თანხებს შორის მნიშვნელოვანი განსხვავებების ახსნა;
- (გ) მიმდინარე პერიოდში გამოყენებული საგადასახადო განაკვეთის (განაკვეთების) ცვლილების ახსნა, წინა საანგარიშგებო პერიოდთან შედარებით;

- (დ) თითოეული ტიპის დროებითი სხვაობისა და ასევე თითოეული ტიპის გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალისა და გამოუყენებელი საგადასახადო კრედიტისთვის:
  - (i) გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებების, გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და შეფასების ანარიცხების ოდენობა საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის; და
  - (ii) პერიოდის განმავლობაში გადავადებულ საგადასახადო ვალდებულებებში, გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და შეფასების ანარიცხებში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი.
- (ე) დროებითი სხვაობების, გამოუყენებელი საგადასახადო ზარალისა და გამოუყენებელი საგადასახადო კრედიტის (თუ არსებობს) ამოწურვის თარიღი;
- (ვ) 29.25 პუნქტში აღწერილ გარემოებებში, საწარმომ უნდა ახსნას მოგების გადასახადით დაბეგვრის შესაძლო საგადასახადო შედეგების ზასიათი, რასაც გამოიწვევს აქციონერებზე დივიდენდების გაცემა.

30-ე განყოფილება – ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

განმარტებითი შენიშვნები

- 30.24 30.26 და 30.27 პუნქტებში ნახსენებ „სამუშაო ვალუტაში“, ჯგუფის შემთხვევაში იგულისხმება სათავო საწარმოს სამუშაო ვალუტა.
- 30.25 საწარმომ ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში უნდა აჩვენოს:
- (ა) საანგარიშგებო პერიოდში მოგებაში ან ზარალში აღიარებული საკურსო სხვაობების ოდენობა, იმ საკურსო სხვაობების გამოკლებით, რომელიც წარმოიშვა ისეთ ფინანსურ ინსტრუმენტებთან დაკავშირებით, რომლებიც შეფასებულია რეალური ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით მე-11 და მე-12 განყოფილებების შესაბამისად;
  - (ბ) საკურსო სხვაობების ოდენობა, რომელიც წარმოიშვა საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში და საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს კლასიფიცირებულია საკუთარი კაპიტალის ცალკე კომპონენტში.

- 30.26 საწარმომ უნდა მიუთითოს ვალუტა, რომელშიც წარდგენილია ფინანსური ანგარიშგება. თუ საწარმოს წარსადგენი ვალუტა განსხვავდება მისი სამუშაო ვალუტისაგან, ეს ფაქტი უნდა დაფიქსირდეს შენიშვნებში; ამავე დროს, საწარმომ უნდა მიუთითოს თავისი სამუშაო ვალუტა და ახსნას განსხვავებული წარსადგენი ვალუტის გამოყენების მიზეზები.
- 30.27 თუ შეიცვალა ანგარიშვალდებული საწარმოს ან მისი მნიშვნელოვანი უცხოური ქვედანაყოფის სამუშაო ვალუტა, ეს ფაქტი უნდა დაფიქსირდეს შენიშვნებში და საწარმომ უნდა ახსნას სამუშაო ვალუტის შეცვლის მიზეზები.

31-ე განყოფილება – ჰიპერინფლაცია

განმარტებითი შენიშვნები

- 31.15 საწარმომ, რომელსაც ეხება წინამდებარე განყოფილების მოთხოვნები, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) უნდა დაფიქსირდეს ის ფაქტი, რომ ფინანსური ანგარიშგება და წინა პერიოდების შესაბამისი მონაცემები გადაანგარიშებულია სამუშაო ვალუტის საერთო მსყიდველობითუნარიანობის ცვლილებების გათვალისწინებით;
  - (ბ) ფასების ინდექსის დახასიათება და მისი დონე საანგარიშგებო თარიღისათვის, აგრეთვე ამ ინდექსის ცვლილების დინამიკა მიმდინარე და წინა საანგარიშგებო პერიოდებში;
  - (გ) ფულად მუხლებთან დაკავშირებული შემოსულობის ან ზარალის ოდენობა.

32-ე განყოფილება – საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის ნებართვის გაცემის თარიღი

- 32.9 განმარტებით შენიშვნებში საწარმომ უნდა მიუთითოს თარიღი, როდესაც გაიცა ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის ნებართვა და ორგანო, რომელმაც გასცა ნებართვა. თუ საწარმოს მესაკუთრეებს ან სხვებს აქვთ ფინანსურ ანგარიშგებაში ცვლილებების შეტანის უფლებამოსილება მისი გამოცემის შემდეგ, საწარმომ ეს ფაქტიც უნდა დააფიქსიროს.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი არამაკორექტირებელი მოვლენები

- 32.10 საწარმომ საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი არამაკორექტირებელი მოვლენების თითოეული კატეგორიისათვის შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) მოვლენის შინაარსი; და
  - (ბ) საწარმოს ფინანსურ მაჩვენებლებზე მისი გავლენის შეფასება, ან განაცხადოს, რომ შეუძლებელია ასეთი შეფასების გაკეთება.
- 32.11 ქვემოთ მოყვანილია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი არამაკორექტირებელი მოვლენების მაგალითები, რომლებიც, როგორც წესი, განმარტებით შენიშვნებში აისახება. განმარტებით შენიშვნებში აისახება ისეთი ინფორმაცია, რომელიც ცნობილი გახდა საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ იმ თარიღამდე, როდესაც გაიცა ფინანსური ანგარიშგების გამოცემის ნებართვა:
- (ა) მნიშვნელოვანი საწარმოთა გაერთიანებები ან მსხვილი შვილობილი საწარმოს გაყიდვა;
  - (ბ) ოპერაციის (საქმიანობის) შეწყვეტის გეგმის გამოცხადება;
  - (გ) აქტივების მნიშვნელოვანი შეძენები ან საწარმოდან გასვლა, ან აქტივების გაყიდვის გეგმები, ან სახელმწიფოს მიერ საწარმოს აქტივების დიდი ნაწილის ექსპროპრიაცია;
  - (დ) ძირითადი საწარმოო მოწყობილობების განადგურება ხანძრის შედეგად;
  - (ე) მსხვილმასშტაბიანი რესტრუქტურისაციის გამოცხადება ან დაწყება;
  - (ვ) საწარმოს წილობრივი ან სავალო ინსტრუმენტების გამოშვება ან გამოსყიდვა;
  - (ზ) უჩვეულოდ დიდი ცვლილებები აქტივის ფასებში ან სავალუტო კურსებში;
  - (თ) ცვლილებები საგადასახადო განაკვეთებში ან საგადასახადო კანონმდებლობაში, რომელიც ძალაში შესულია ან გამოცხადებულია და მნიშვნელოვან გავლენას ახდენს მიმდინარე და გადავადებულ საგადასახადო აქტივებსა და ვალდებულებებზე;
  - (ი) მნიშვნელოვანი ვალდებულებების ან პირობითი ვალდებულებების აღება, მაგალითად, მნიშვნელოვანი გარანტიების გაცემისას;

(კ) მხოლოდ საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების შემდეგ მომხდარი მოვლენებიდან წარმოშობილი მნიშვნელოვანი სასამართლო პროცესის დაწყება.

33-ე განყოფილება – დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

განმარტებითი შენიშვნები სათავო და შვილობილი საწარმოს ურთიერთობის შესახებ

33.5 სათავო საწარმოსა და მის შვილობილ საწარმოს შორის ურთიერთობა ფინანსურ ანგარიშგებაში აუცილებლად უნდა გამჟღავნდეს, იმის მიუხედავად, განხორციელდა თუ არა ამ დაკავშირებულ მხარეებს შორის ოპერაციები. ანგარიშვალდებულმა საწარმომ უნდა განაცხადოს მისი სათავო საწარმოსა და, თუ განსხვავებულია, საბოლოო მკონტროლებელი მხარის სახელწოდებები. თუ არც სათავო საწარმო და არც საბოლოო მკონტროლებელი მხარე არ ამზადებს ფართო საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას, მაშინ საწარმომ აუცილებლად უნდა მიუთითოს სათავო საწარმოს იერარქიულ სტრუქტურაში შემდეგი ყველაზე ზემდგომი რანგის სათავო საწარმოს სახელწოდებაც (თუ არსებობს), რომელიც აქვეყნებს ფინანსურ ანგარიშგებას.

განმარტებითი შენიშვნები უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პერსონალის კომპენსაციის შესახებ

33.7 საწარმომ განმარტებით შენიშვნებში უნდა გაამჟღავნოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პირების კომპენსაციის მთლიანი ოდენობა.

განმარტებითი შენიშვნები დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების შესახებ

33.8 დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაცია არის რესურსების, მომსახურების ან ვალდებულებების გადაცემა ანგარიშვალდებულ საწარმოსა და დაკავშირებულ მხარეს შორის, მიუხედავად იმისა, მოითხოვება თუ არა თანხის გადახდა. მსს-თვის დამახასიათებელ დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების ტიპური მაგალითებია შემდეგი ოპერაციები, მაგრამ მხოლოდ ამით არ შემოიფარგლება:

- (ა) ოპერაციები საწარმოსა და მის ძირითად მესაკუთრე(ებ)ს შორის;
- (ბ) ოპერაციები საწარმოსა და სხვა საწარმოს შორის, როდესაც ორივე საწარმოს აკონტროლებს ერთი და იგივე საწარმო, ან პიროვნება;
- (გ) ოპერაციები, რომლის დროსაც საწარმო ან პიროვნება, რომელიც აკონტროლებს ანგარიშვალდებულ საწარმოს, უშუალოდ თვითონ ეწევა ისეთ ხარჯებს, რომლის თავის თავზე ალება, სხვა შემთხვევაში, ანგარიშვალდებულ საწარმოს მოუწევდა.

33.9

თუ საწარმოს გააჩნია დაკავშირებულ მხარეებს შორის განხორციელებული ოპერაციები, მან განმარტებით შენიშვნებში უნდა ახსნას დაკავშირებულ მხარეთა ურთიერთობების ხასიათი, ასევე ინფორმაცია ამ ოპერაციების, დაუფარავი ნაშთებისა და ვალდებულებების შესახებ, რაც აუცილებელია ფინანსურ ანგარიშგებაზე ამ ურთიერთობის პოტენციური გავლენის გასაგებად. ეს ინფორმაცია ავსებს 33.7 პუნქტით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, რომლებიც ეხება უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელ პირთა ანაზღაურებას. გამჟღავნებული ინფორმაცია უნდა მოიცავდეს, სულ მცირე:

- (ა) სამეურნეო ოპერაციების მოცულობას;
- (ბ) დაუფარავი ნაშთების მოცულობას, და:
  - (i) მათი დაფარვის ვადებსა და პირობებს, მათ შორის, ინფორმაციას უზრუნველყოფის არსებობის შესახებ და მათი დაფარვისათვის საჭირო ანაზღაურების ფორმას; და
  - (ii) მონაცემებს გაცემული ან მიღებული გარანტიების შესახებ;
- (გ) დაუფარავ ნაშთებთან დაკავშირებულ საეჭვო ვალების ანარიცხებს;
- (დ) დაკავშირებული მხარეებისაგან მისაღებ უიმედო ან საეჭვო ვალებთან დაკავშირებით მოცემული პერიოდის განმავლობაში აღიარებულ ხარჯებს.

ამგვარი ოპერაციები შესაძლოა მოიცავდეს შესყიდვებს, გაყიდვებს, საქონლის ან მომსახურების გადაცემას; იჯარას; გარანტიებს და საწარმოს მიერ დაკავშირებული მხარის სახელით განხორციელებულ გადახდებს ან პირიქით.

<p>33.10</p>	<p>საწარმომ 33.9 პუნქტით მოთხოვნილი ინფორმაცია ცალ-ცალკე უნდა გაამჟღავნოს თითოეული შემდეგი კატეგორიის დაკავშირებული მხარისთვის:</p> <ul style="list-style-type: none"> (ა) საწარმოები, რომლებიც აკონტროლებენ, ერთობლივად აკონტროლებენ ანგარიშვალდებულ საწარმოს, ან გააჩნიათ მნიშვნელოვანი გავლენა მასზე; (ბ) საწარმოები, რომლებსაც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს ანგარიშვალდებულ საწარმო, ან გააჩნია მნიშვნელოვანი გავლენა მათზე; (გ) საწარმოს ან მისი სათავო საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელი პერსონალი (ერთობლივად); (დ) სხვა დაკავშირებული მხარეები.
<p>33.11</p>	<p>საწარმო განთავისუფლებულია 33.9 პუნქტით განსაზღვრული განმარტებებისგან შემდეგ მხარეებთან მიმართებაში:</p> <ul style="list-style-type: none"> (ა) სახელმწიფო (ეროვნული, რეგიონალური ან ადგილობრივი ხელისუფლება), რომელიც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს ანგარიშვალდებულ საწარმოს, ან გააჩნია მნიშვნელოვანი გავლენა მასზე; და (ბ) სხვა საწარმო, რომელიც დაკავშირებულ მხარედ მიიჩნევა იმის გამო, რომ იგივე სახელმწიფო აკონტროლებს, ან ერთობლივად აკონტროლებს ანგარიშვალდებულ საწარმოსა და სხვა საწარმოსაც, ან გააჩნია მნიშვნელოვანი გავლენა ორივე მათგანზე. <p>მიუხედავად ამისა, საწარმომ მაინც უნდა გაამჟღავნოს ინფორმაცია სათავო და შვილობილ საწარმოს შორის ურთიერთობის შესახებ 33.5 პუნქტის შესაბამისად.</p>
<p>33.12</p>	<p>ქვემოთ განხილულია ისეთი ოპერაციების მაგალითები, რომელთა შესახებაც საწარმომ აუცილებლად უნდა გაამჟღავნოს ინფორმაცია, თუ ისინი განხორციელებულია დაკავშირებულ მხარეებთან:</p> <ul style="list-style-type: none"> (ა) საქონლის (მზა პროდუქცია ან ნახევარფაბრიკატები) ყიდვა ან გაყიდვა; (ბ) უძრავი ქონების ან სხვა აქტივების ყიდვა ან გაყიდვა; (გ) მომსახურების გაწევა ან მიღება; (დ) იჯარა;

- (ე) სამეცნიერო-კვლევითი და საცდელ-საკონსტრუქტორო სამუშაოების გადაცემა;
  - (ვ) უფლებების გადაცემა სალიცენზიო შეთანხმებების საფუძველზე;
  - (ზ) სახსრების გადაცემა დაფინანსების ხელშეკრულებების საფუძველზე (მათ შორის, სესხები და შენატანები საკუთარ კაპიტალში ფულადი სახსრებით ან ნატურით);
  - (თ) გარანტიების ან უზრუნველყოფის გაცემა;
  - (ი) დავალიანებების დაფარვა ანგარიშვალდებული საწარმოს სახელით, ან ანგარიშვალდებული საწარმოს მიერ სხვა მხარის სახელით;
  - (კ) სათავო ან შვილობილი საწარმოს მონაწილეობა დადგენილ გადასახდელიან საპენსიო პროგრამაში, რომლის მიხედვითაც რისკები ნაწილდება ჯგუფის წევრ საწარმოებს შორის.
- 33.13 საწარმომ არ უნდა განაცხადოს, რომ დაკავშირებულ მხარეებთან ოპერაციები განხორციელდა იმ პირობების ანალოგიურად, რომელსაც „გაშლილი ხელის მანძილის“ პრინციპი ითვალისწინებს, თუ შეუძლებელია ამგვარი პირობების დასაბუთება.
- 33.14 საწარმოს უფლება აქვს, აგრევირებულად წარმოადგინოს მსგავსი ხასიათის მუხლები, თუ აუცილებელი არ არის ამ ინფორმაციის ცალ-ცალკე წარმოდგენა საწარმოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაკავშირებულ მხარეთა ოპერაციების გავლენის გასაგებად.

34-ე განყოფილება – სპეციალიზებული საქმიანობა

სოფლის მეურნეობა

განმარტებითი შენიშვნები – რეალური ღირებულების მოდელი

- 34.7 საწარმომ რეალური ღირებულებით შეფასებული ბიოლოგიური აქტივების შესახებ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა გახსნას შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) ბიოლოგიური აქტივების თითოეული კატეგორიის აღწერა;
  - (ბ) მეთოდები და მნიშვნელოვანი დაშვებები, რომლებიც გამოიყენა მოსავლის მიღების მომენტი-სათვის თითოეული კატეგორიის სოფლის მეურნეობის პროდუქციისა და თითოეული კატეგორიის ბიოლოგიური აქტივების რეალური ღირებულების დასადგენად;

- (გ) მიმდინარე პერიოდის დასაწყისსა და საანგარიშგებო თარიღს შორის პერიოდში ბიოლოგიური აქტივების საბალანსო ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებების შეჯგურება. შეჯგურება უნდა მოიცავდეს შემდეგ მონაცემებს:
- (i) გაყიდვის დანახარჯებით შემცირებული რეალური ღირებულების ცვლილებით განპირობებული შემოსულობა ან ზარალი;
  - (ii) აქტივების შესყიდვით განპირობებული ღირებულების ზრდა;
  - (iii) ღირებულების შემცირება სასოფლო-სამეურნეო პროდუქციის მოსავლის მიღების შედეგად;
  - (iv) საწარმოთა გაერთიანებების შედეგად გამოწვეული ღირებულების ზრდა;
  - (v) წმინდა საკურსო სხვაობები, რომლებიც წარმოიქმნა ფინანსური ანგარიშგების გადაანგარიშების შედეგად განსხვავებულ წარსადგენ ვალუტაში და უცხოური ქვედანაყოფის მაჩვენებლების გადაანგარიშების შედეგად ანგარიშვალდებული საწარმოს წარსადგენ ვალუტაში;
  - (vi) სხვა ცვლილებები.

განმარტებითი შენიშვნები – თვითღირებულების მოდელი

- 34.10 საწარმომ თვითღირებულებით შეფასებული ბიოლოგიური აქტივების შესახებ ფინანსურ ანგარიშგებაში უნდა გახსნას შემდეგი ინფორმაცია:
- (ა) ბიოლოგიური აქტივების თითოეული კატეგორიის აღწერა;
  - (ბ) განმარტება იმის შესახებ, თუ რატომ არ არის შესაძლებელი რეალური ღირებულების საიმედოდ შეფასება;
  - (გ) გამოყენებული ცვეთის დარიცხვის მეთოდი;
  - (დ) გამოყენებული სასარგებლო მომსახურების ვადა ან ცვეთის ნორმები;
  - (ე) პირვანდელი ღირებულება და დაგროვილი ცვეთა (ავრევირებული დაგროვილი გაუფასურების ზარალთან) პერიოდის დასაწყისისა და ბოლოსთვის.

მომსახურების გაწევაზე კონცესიური შეთანხმებები

საოპერაციო ამონაგები

34.16 მომსახურების გაწევაზე კონცესიური შეთანხმებიდან მიღებული ამონაგების აღიარების, შეფასებისა და მის შესახებ ფინანსურ ანგარიშგებაში ინფორმაციის გამჟღავნებასთან დაკავშირებით, ოპერატორმა უნდა იხელმძღვანელოს 23-ე განყოფილებით – „ამონაგები“ – გათვალისწინებული იმ მოთხოვნებით, რომლებიც ეხება მის მიერ შესრულებულ მომსახურებას.

35-ე განყოფილება – მსს ფასს-ზე გადასვლა

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცედურები მსს ფასს-ზე გადასვლის თარიღისათვის

35.11 თუ საწარმოსთვის შეუძლებელია *მსს ფასს-ზე* გადასვლის თარიღისთვის საწყისი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების მოსამზადებლად ერთი ან მეტი კორექტირების გაკეთება, რასაც მოითხოვს 35.7 პუნქტი, მან ამგვარი კორექტირებებისთვის 35.7–35.10 პუნქტები უნდა გამოიყენოს ყველაზე ადრინდელი პერიოდის მიმართ, რომლისთვისაც ამის გაკეთება შესაძლებელია. ამასთან, უნდა მიუთითოს წინა პერიოდებთან დაკავშირებით წარდგენილი ის მონაცემები, რომლებიც შესადარისი არ არის იმ პერიოდის მონაცემების, რომლისთვისაც საწარმო ამზადებს წინამდებარე ფასს-ის შესაბამის პირველ ფინანსურ ანგარიშგებას. თუ საწარმოსთვის შეუძლებელია, ამ ფასს-ით მოთხოვნილი რაიმე ინფორმაციის წარმოდგენა ნებისმიერი პერიოდის შესახებ, რომელიც წინ უსწრებს იმ პერიოდს, რომლისთვისაც ამზადებს *მსს ფასს-ის* შესაბამის პირველ ფინანსურ ანგარიშგებას, მან უნდა მიუთითოს, რომელი ინფორმაცია ვერ წარმოადგინა.

განმარტება *მსს ფასს-ზე* გადასვლის შესახებ

35.12 საწარმომ უნდა განმარტოს, რა გავლენა მოახდინა ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ადრინდელი საფუძვლებიდან *მსს ფასს-ზე* გადასვლამ მის საანგარიშგებო ფინანსურ მდგომარეობაზე, საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულად ნაკადებზე.

შეჯერება

- 35.13 35.12 პუნქტის მოთხოვნების შესასრულებლად, ამ ფასს-ის მიხედვით მომზადებული საწარმოს პირველი ფინანსური ანგარიშგება უნდა მოიცავდეს:
- (ა) სააღრიცხვო პოლიტიკის თითოეული ცვლილების აღწერას;
  - (ბ) ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ადრინდელი საფუძვლების შესაბამისად განსაზღვრული საკუთარი კაპიტალის შეჯერებას, ამ ფასს-ის შესაბამისად განსაზღვრულ საკუთარ კაპიტალთან ქვემოთ მოცემული ორივე თარიღისთვის:
    - (i) ამ ფასს-ზე გადასვლის თარიღი; და
    - (ii) იმ უკანასკნელი საანგარიშგებო პერიოდის დასრულების თარიღი, რომელიც წარდგენილი იყო ფინანსური ანგარიშგების ადრინდელი საფუძვლების შესაბამისად მომზადებულ უკანასკნელ წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში;
  - (გ) ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ადრინდელი საფუძვლების შესაბამისად მომზადებულ, საწარმოს უკანასკნელ წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი ყველაზე გვიანი პერიოდისთვის განსაზღვრული მოგების, ან ზარალის შეჯერება იმავე პერიოდის მოგებასთან, ან ზარალთან, რომელიც განსაზღვრულია ამ ფასს-ის მიხედვით.
- 35.14 თუ საწარმოსთვის ცნობილი გახდება შეცდომა, რომელიც დაშვებულია მის მიერ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის ადრინდელი საფუძვლების გამოყენებისას, მაშინ 35.13 (ბ) და (გ) ქვეპუნქტებით გათვალისწინებული შეჯერების შესახებ წარმოდგენილ ინფორმაციაში, შეძლებისდაგვარად, მაქსიმალურად უნდა იყოს გამოჯნული ამ შეცდომების გასწორება სააღრიცხვო პოლიტიკის ცვლილებისგან.
- 35.15 თუ საწარმოს გასულ პერიოდებში არ წარუდგენია ფინანსური ანგარიშგება, მან ამის შესახებ უნდა აღნიშნოს *მს ფასს-ის* შესაბამისად მომზადებულ პირველი ფინანსური ანგარიშგების განმარტებით შენიშვნებში.

**ფინანსური ანგარიშგების
საერთაშორისო სტანდარტი
მცირე და საშუალო საწარმოებისათვის**

(მსს ფასს)

საილუსტრაციო ფინანსური ანგარიშგებები
წარდგენისა და განმარტებების მითითებები

ითარგმნა და გამოიცა საქართველოს პროფესიონალ ბუღალტერთა და
აუდიტორთა ფედერაციის მიერ.

მცირე და საშუალო საწარმოთა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო
სტანდარტისა და თანდართული დოკუმენტების თარგმნასა და გამოცემაზე
მუშაობდნენ:

<i>მთარგმნელები</i>	მაია ხაჩიძე, ზვიად ღვინიაშვილი, ბაბი ალავერდაშვილი.
<i>რედაქტორი</i>	ბაბი ალავერდაშვილი
<i>სტილი და კორექტურა</i>	მანანა გველესიანი
<i>დამკაბადონებელი</i>	ნინო ყაველაშვილი

<i>ტირაჟი</i>	1000 ცალი
<i>გამომცემლობა</i>	შპს „დანი“
	2014 წელი